

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenemti nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Konec mladoturštva?

Demisija Said-pašinega kabineta pomenja konec mladoturške samovlade.

Mladoturški odbor »za edinstvo in napredek«, ki je s pomočjo armade vrigel Abdul Hamida in proglasil konstitucijo, je do današnjega dne ostal zavrt v temo. Organiziran je po vzorcu lože in šteje za člane može takozvanega svobodomiselnega mišljenja. Kdo ga pravzaprav vodi, koliko je njegovih članov in kateri so, ni za gotovo znano, kar pa je glavno, javnost tudi ne ve, kaj ta odbor namerava in kateri so njegovi cilji.

Odbor je proglasil svobodo, a je jako samovoljno vladal. Ne samo, da so njegovi pristaši strogi centralisti, nasprotniki nemohamedancev in vsakih samoupravnih teženj, izvajali niso niti najbistvenjših zahtev konstitucionalizma. Pri volitvah so uprizarjali nečuvvena nasilja, preganjali časopisje, v Carigradu proglašali obsedno stanje drugo za drugim, politični umori so bili na dnevnem redu, v upravi stara korupcija, v Albaniji grozovitosti kakor pod prejšnjim režimom. Med ljudstvom se mladoturški komite ni priljubil, ker je njegovemu mišljenju popolnoma tuj, saj obstoji iz samih brezvercev francoskega kova, armada pa je komiteju polagoma tudi obrnila hrbet, ker jo je zanemarjal in se samo pehal, da spravi vse svoje prijatelje k vladnim jaslom. Sultana, ministrstva in parlament so mladoturki strahovali, ako jim niso hoteli biti popolnoma po volji.

Armada je zdaj tej svobodomiselnosti strahovljadi storila konec. Zahteva, da se z upornimi Albanci sklene enkrat za vselej sporazum in izvedejo obljubljene reforme na vseh poljih, hoče, da se manastirski rebeli pomilostijo in gre sploh za tem, da se notranje razmere v Turčiji konsolidirajo. Takozvani staroturški reacionarji menda ne pridejo tu v poštev, čeprav se padca mladoturškega režima brez dvoma veselijo, stranka, ki je zdaj na vrhu, je takozvana »liberalna unija«, ki ima federativno-autonomističen program. Vendar pa ni čisto jasno, kdo gibanje v armadi vodi in kdo stoji za najnovejšim preobratom. Ali je armada samo kot taka nastopila? Ali dela po naročilu kake klike? Kaj so njeni najgloblji motivi?

Na vsak način kažejo ti dogodki, da resničnega konstitucionalnega življenja v

Turčiji ni in menda tudi nikoli ne bo. Tu se bore klike proti klikam, osebe zoper osebe, sultan, parlament in ljudstvo pa ne igrajo nobene vloge.

Danes še ni gotovo, kdo prevzame vladno. Menda je nobeden ne mara. Mladoturška strahovlada je sicer strta, toda mladoturki sami so trdno organizirani in ostanejo nevarni faktor. Notranjepolitične razmere so skrajno zapletene, vojska z Italijo vsebuje slejkoprej veliko nevarnosti za mir na Balkanu. Ni čuda, da se nobeden prav ne upa vzeti vladna krmila v roke. Posebno še zato ne, ker bi bil itak le igrača v rokah klike, naj bo že katerakoli.

Eno pa je gotovo: mladoturška stranka, v kateri igrajo vodivno vlogo solunski judi, je dokazala, da za vladno ni sposobna, še več — ti framasoni so deželo še bolj ruinirali kakor jo je Abdul Hamid, ki je bil saj, kar se tiče zunanjih zadev, mož na svojem mestu. Bilanca svobodomiselnega režima v Turčiji zaznamuje povsod velik deficit.

ZMEDE V TURČIJI.

Ministrska kriza.

Sedanja ministrska kriza v Turčiji dokazuje, da so razmere v Turčiji gnilejše, kakor si jih je predstavljal svet. Turčija je ustavna država. Vlada je odvisna od parlamenta. In turški parlament je dan preje, predno je vlada odstopila, ji izjavil zaupnico. Turški listi sami priznavajo, da položaj v Turčiji ni normalen in da ni dovolj, če krije vladno samo zbornica. Neposredno je povzročil odstop vlade nastop Mahmud paše, ki je zahteval velike stvari, da prevzame vojno ministrstvo. Zahteval je, da se mora odpraviti oblegovalno stanje, da naj se podeli pomiloščenje, ki naj obsega vse voditelje Albancev in dostojanstvenike pod Abdul Hamidom. Iz Albanije naj se umaknejo odposlane vojaške ekspedicije in naj se poveri vlada Albanije nadkomisarju, ki naj bi bil Albanec. Začetkoma so bili z njegovimi predlogi ministri zadovoljni, a pozneje so se sprli, kar je povzročilo demisijo. Mladoturško časopisje zahteva, da naj se preosnuje Sajdovo ministrstvo in izjavlja, da drugega izhoda za rešitev krize ni. »Ikdam« pa priporoča vladno, ki naj bi ne bila odvisna od mladoturškega odbora. Neodvisna vlada naj bi zbornico razpustila in razpisala nove volitve. Sestava nove vlade je torej jako težavna. Pred dnevi so se pogajali s turškim poslanikom v Londonu, Tevfik pašo, da bi sestavil

novu vladno. O Tevfik paši je znano, da je prijatelj Angležev, a Tevfik paša vlade ni hotel prevzeti. Sajd paša odločno naglašja, da ne prevzame vlade, predsednik senata tudi noče sestaviti nove vlade. Imenuje se tudi ime znanega velikega prijatelja Angležev, Kjamil paše, a ne more se trditi, da bi vlado prevzel. Splošno pa sodijo, da kdorkoli sestavi novo vladno, bo moral v prvi vrsti izpolniti, kar zahteva armada. Razpisati bo morala nova vlada nove volitve, pomilostiti vojaške upornike in dati Albancem več pravic.

Angleški politiki so radi zmed v Turčiji jako neprijetno presenečeni. Londonški politiki trdijo, da je Sajdova vlada padla, ker se je branil mornariški minister sodelovati z vojnim ministrom, Muktar pašo. Angleži so tembolj nevoljni, ker tudi v Parizu niso zadovoljni z izpremembo in ne pričakujejo ugodnosti ne za Turčijo in ne za Angleško, če bi prevzel vladno Angležem prijazen Tevfik ali pa Kjamil paša.

POLOŽAJ V ALBANIJI.

Iz Albanije dohajajo turški vladi o položaju jako neugodna poročila, ki dokazujejo, da divja vstaja po celi Albaniji. Najbolj kritičen je položaj v Prishtini. Zadnjih pet dni so se bili hudi, krvavi boji. Udeleževala se jih je tudi artiljerija. Prebivalstvo je splošno pobunjeno. Trgovine so zaprte, trgovina počiva. Revolucija divja po Muravi. Vstaški Albanci upajo, da osvoje Skoplje. Turki so poslali zadnje čase veliko vojakov, a vojaki šestnajstih bataljonov so prisegli na Mohamedovo brado, da ne bodo niti enkrat na Albance ustrelili. Drugi turški vojaki so sicer zadali manjšim albanskim četam poraze, a kaj to pomaga, ker vsak poraz še bolj podneti med Albanci sovraštvo proti Turkom. Iz Džakova poročajo, da so povzročili proti vladi naperjene ostre izjave iz Carigrada došli častniki Hulusi bej, Hejdar bej in Remli. Turški vojaki so se trdno odločili, da se proti svoji volji ne bodo borili.

Iz Stare Srbije dohajajo vsak dan begunci v Belgrad, ki so morali pustiti svojo lastnino. Položaj opisujejo, da je brezupen. Prebivalcem groze tako turški vojaki kakor tudi vstaši.

Iz Cetinja se poroča, da je neki Alko iz Gusinji zbral 80 mož močno četo, ki namerava poklati vse kristjane v Novem Pazaru in v Severni Albaniji. Alko je že vdrl v Novi Pazar in požgal več krščanskih cerkv.

Tudi bulgarske čete so se pričele pojavljati. V okolici Kirkilisa je neka bulgarska četa oropala pošto, ki je vozila 800 funtov. Bulgarski četaši so denar oropali in usmrtili dva orožnika in dva civilista.

Z AFRIKANSKEGA BOJIŠČA.

Laški vladni krogi zanikavajo, da bi bil neki turški državnik pričel v Švici zaupna predpogajanja o sklepanju miru med Lahi in Turki. — Laški prevozni parniki so izkrcali iz Zanzurja 400 laških ranjencev. — Iz Derne se oficijno poroča, da so patrolje, ki so preiskovale okolico pri Sidi-Aliju, našle nad 200 mrtvih sovražnikov, ki so padli ob zadnjih bitkah.

SEDANJI POLOŽAJ TURKOV IN VOJSKA Z LAHI.

Lahi so seveda s položajem v Turčiji zelo zadovoljni. Saj cesar ni doseglo laško orožje, to lahko dosežejo zmede v Turčiji in vstaje, da bodo Lahi lahko sklenili s Turki mir po svoji volji. Zopet se poroča, in sicer iz Londona in iz Moskve, da se med Turki in Lahi vrše strogo zaupna pogajanja, pod kakimi pogoji naj bi se sklenil mir. V Neapelju se je v posebni misiji pripeljal turški politik Nesej paša iz Carigrada. Iz Rima se pa poroča, da se je pečal ministrski svet s položajem. Ministri sodijo, da položaj ni ugoden.

DR. SYLVESTER O POLOŽAJU.

Zbornični predsednik dr. Sylvester je na nekem shodu govoril tudi o zbornični in o marljivosti poslancev. Naglašal je, da kljub vsem pomanjkljivostim, ki jih kaže sedanji parlament, zbornica le stremi za tem, da si pripravi z dobrim poslovnikom in s seniorskimi dogovori pota za uspešno parlamentarno delovanje. Sedanje parlamentarne večkrat obsojajo, a gotovo je, da če ne bi obstajal parlament, bi ljudstvo stremilo za novo zbornico, ki bi se veliko ne razločevala od sedanje zbornice.

FOLJAKI IN RUSINI.

Naučni minister dr. pl. Hussarek je izjavil načelniku Ukrajinske zveze, dr. Levickemu, da vlada predloži najbrže koncem avgusta načrt cesarjevega lastnoročnega pisma o rusinskem vseučilišču predsedstvu Poljskega Kola in Ukrajinske zveze. V šestletno dobo, ki se določi za ustanovitev rusinskega vseučilišča, se vteje tudi leto 1912.

LISTEK.

Detektiv.

(Iz velikomestnega življenja.)

(Konec.)

Hišni gospodar je pri tem pripovedovanju vedno bolj široko odpiral oči. Od vsega tega ni vedel niti pičice, in nikakor si ni bil na jasnem, ali naj verjame in ali noče Ivan njegovi ženi samo nekaj gorostasnega navtežiti. Izkušnja je govorila proti zadnjemu. Pavlovič še nikdar ni vpletel v svoja pripovedovanja kake neresnice ali pretiranja. Vendar pa je cela zadeva dišala tako grozno po romanih, in ako bi bilo vse resnica, je vendar zanj sramotno, da o celi stvari, akoravno je bil zraven, ničesar zapazil ni.

Pavlovič je govoril dalje: »Vse to vam lahko pojasnim, milostljiva, akoravno je malo bolj obsirno. Gotovo vam ni neznan, da mnogo svojega časa prebijem na spoznavalnem oddelku našega policijskega ravnateljstva. Ta urad je v tesni zvezi z našim policijskim muzejem, ki je naravnost vzoren in zgled drugim na kontinentu. Obe instituciji se podpirata in delujeta medsebojno. Jaz sem skoro vsak dan tamkaj in delam primeroma mnogo. Učim se in tudi učim, da tudi učim! V tesni zvezi z muzejem je tudi pred kratkim ustanovljena detektivska šola, v kateri se vežba mlajši naraščaja v policijski služ-

bi. Tu imam tudi jaz različne kurze in prodajam mlajšim uspehe svojih študij in izkušenj. Dr. Vesel, ki si je pridobil zlasti za napravo antropometričnega oddelka izredne zasluge in ki je pravzaprav vodja cele poizvedovalne službe, mi je zelo hvaležen za sodelovanje. Država dovoljuje v ta namen samo nezadostna sredstva, in tu mu je učna moč, v katero tudi zaupa, ki je brezplačna in ki dela samo iz ljubezni do stvari, dvakrat dobrodošla.«

»Verjamem, da ni mnogo takih...«
»Ni mnogo takih norcev, ste hoteli reči, gospa Katarina. Le brez skrbni izgovorite. Takih stvari sem že navajen in napram njim že primerno odrevel. Kaj hočete? Vsakdo ima svoj šport! Ravno v zadnjem ciklu svojih predavanj, ki sem jih imel tamkaj v šoli, je igral mož, ki sem ga našel pri Skalickemu, posebno vlogo. Trautwein, kakor se je tukaj imenoval — bržkone je na to ime glaseče se papirje in izpričevala kje ukradel, kajti v resnici se piše Anton Riederbauer — je eden najnevarnejših zločincev, kar jih imajo na policiji zaznamovanih. Je v najlepši moški dobi in vendar je že malenkostnih 23 let predsedel po ječah in prisilnih delavnicah.«

»Za božjo voljo!« Gospa Katarina je pri tej vesti postala popolnoma bleda in tudi gospod Pardubski je postal resnejši. Prišel je zopet dobivati zupanje v Ivana Pavloviča.

»Da,« je nadaljeval Ivan Pavlovič, »on je pravzaprav reklamna figura za

naše jetnišnice. Kot bi sodil po njegovi zunanosti, morajo biti naše kaznišnice pravcati sanatoriji ali higijenična zdravilišča. Kar se njega tiče, je stvar taka: Pred petindvajsetimi leti je izvršil roparski umor — bodimo natančni — dvojni roparski umor. Bil je bestialen zločin, pri katerem niso prišle v poštev nobene olajševalne okoliščine. Umoril je zavratno in z živinsko grozovitostjo star zak. par v spanju, ki mu je dobrosrčno dal prenočišče, narkar je oropal njujino borno imetje. Obesiti ga niso mogli, za to je bil po določilih zakona še premlad; imel je šele osemnajst let. To ni šlo in zato je bil obsojen na osemnajst let težke ječe. Teh osemnajst let je tudi pošteno predsedel. To je pa bilo tudi edino pošteno, kar je storil v življenju. Nato je bil prost, a so ga kmalu zopet zaprli in tudi — popreje tega niso znali — antropometrično posneli. Izvršil je nek vlom in dobil za to pet let. Tudi to kazen je predsedel, toda sedaj ga je iskal dr. Vesel zopet, in sicer že celo leto. Izvršen je bil namreč policij. še nepojasnjen vlom — kar je zelo nerodno — o katerem trdi dr. Vesel, da ga je izvršil Riederbauer. In brez vzroka dr. Vesel tega ne trdi. Na licu mesta, kjer se je izvršil zločin, je namreč zasledil od-tiske prstov.«

»Moj Bog, in ravno s takim človekom mora priti ubogi Skalicki skupaj!«

»To je v resnici ironija usode. V šoli sem s posebnim namenom izvolil

pri nekem predavanju sliko Riederbauerja za objekt demonstracij. Prvič je bil »zaznamovan« in bi znalo biti kristno, ako se njegove poteze za vse slučaje dobro zapomnijo, drugič pa je njegova glava sploh interesanten demonstracijski objekt v več ozirih. Zaradi tega sem tudi male fotografične posnetke njegove osebe v arhivu povečal do naravne velikosti in te povečane slike vise sedaj v učilnici na stenah v svrhu študij in sicer na desni strani v drugi vrsti od spodaj na levo v kotu.«

»Povejte mi, gospod Ivan,« ga je tu prekinila gospa Katarina. »zakaj se vam zdi ravno njegova glava tako interesantna in poučna?«

»Kakor sem že omenil, milostljiva, v več ozirih. Imeti bi moral celo predavanje, da bi vam vse povedal. V kratkem povem samo sledeče: Samo-obsedi je umevno, da se v šoli z Lombrosovo teorijo o rojenih zločincih ne pečamo nič manj vneto kot z znanstvenimi bolj praktični stvari namenjenimi deli profesorja dr. H. Grossa itd. Lombrosovim izvajanjem dandanes mnogo oporekajo in ji hcelo sodijo nekako odzgoraj doli. To pa ni prav, kar morem tudi trditi na podlagi svojih opazovanj in izkušenj. Znaki degeneracije se pojavljajo v zločinskem svetu tako pogosto, da se na njihovi podlagi pač lahko sklepa gotove stvari. Riederbauer tvori v tem oziru sijajno izjemo, ki pa ravno zaradi tega ničesar ne dokazuje proti pravilu. Kot tako pa je skoziinskozi vpoštovanja vredno. Nie-

VIŠJI DEŽELNI MARŠAL PRINC LOBKOVIC ČASTNI DOKTOR ČEŠKE TEHNIKE.

Profesorski zbor praške češke tehnike je imenoval višjega deželnega maršala princa Lobkovic za častnega doktorja češke tehnike. Sklep mora potrditi še cesar.

LAŠKA KONZULARNA AGENTURA V BELJAKU.

Laška vlada je sklenila, da opusti laško konzularno agenturo v Celovcu in da jo ustanovi v Beljaku. Vodil jo bo laški podanik Cesare Marchi.

RUSKO - JAPONSKA ZVEZA.

Japonski listi poročajo, da namestnik grof Kazura sporazumno z Angleško skleniti v Peterburgu z Rusijo pogodbo, po kateri se prepušča varstvo na Kitajskem Japonski, ki dobi tudi proste roke v Mandžuriji in ugodnosti po drugih pokrajinah, osobito v Mandžuriji. Poslanik japonske vlade v Parizu pa trdi, da Kazura ne potuje v Peterburg uradno.

VSTAJA NA PORTUGALSKEM.

O položaju na Portugalskem je težko podati pravo sliko, ker ga republikanski mogotci slikajo, kakor to kaže republikanskim koristim. Danes so došla sledeča poročila: Pristaša Dom Miguel objavlja oklic, ki poziva Portugalce, da naj podpirajo Conceira v njegovem podjetju, urediti razmere na Portugalskem. — Iz Lizbone se poroča, da so zaprli v Aujedezu 11 monarhistov in da je na Portugalskem popolnoma mirno. — V Lizboni se pripravljajo demonstracije proti Španiji. — Uradni »Diario universale« španske vlade izjavlja, da Španija namerava zahtevati opustitev nameranih protišpanskih demonstracij v Lizboni. — »Agence Havas« pa poroča iz Madrida: Policijska v Madridu je poučena, da nameravajo 18. t. m. ponoči monarhisti zopet udreti na Portugalsko.

ODPOSLANSTVO ŠEJKA SENUSIJEV V RIMU.

Rim 19. julija. Ministrski predsednik Giolitti je sprejel odposlanstvo tripolitskih Arabcev, ki jih je vodil zastopnik šejka Senusijev. Šejkov zastopnik je izjavil, da ni šejk nikdar zavzel proti Italijanom sovražno stališče. Šejk je celo večjim oddelkom prostovoljcev, ki so se sestavili med Senusiji, prepovedal, udeležiti se bojev. Zastopnik šejka in ostali člani odposlanstva so zagotavljali, da pozdravljajo z veseljem italijansko vlado v Tripolisu in Cirenajki.

PREPREČEN NAPAD NA TAFTA.

»Tribuna« poroča iz Washingtona: Tajnik predsednika Zedinjenih držav, Allen, je odprl na predsednika Tafta došel zavoj, v katerem se je nahajal peklenski stroj, ki je obsegal šest funtov dinamita. Tajniku se je posrečilo, da je ugasnil vžigalno vrstico in tako preprečil strašno nesrečo.

Somišljeniki! Povsod posvetite mesec julij agitaciji za „Domoljuba“!

govo telo je popolnoma enakomerno in primernih oblik in njegova glava je neoporečni tip glave Cezarja. To bi se moralo k večjemu, kar pa vendar ne gre, smatrati že ta tip kot sumljiv znak.

Toda tudi v drugem oziru nudijo Riederbauerjeve slike zanimive študijske objekte. Posnet je v profilu in en face, z brado in brez brade. Določitev identitete samo na podlagi fotografij ni tako enostavna stvar, kakor se zdi na prvi pogled. Mi smo v šoli primerjali glave, ki sta bili neverjetno različne, vendar identične in na drugi strani slike, ki so bile naravnost presenetljivo podobne, a niso bile identične.

Riederbauerjeve fotografije kot fotografije dvojnega roparskega morilca in ne še izsledenega vlomilca smo seveda s posebno pozornostjo in celo z gotovim spoštovanjem obravnavali, in sedaj boste gotovo razumeli, milostljiva, da sem bil v resnici vesel, ko sem to interesantno osebo nenadoma srečal.

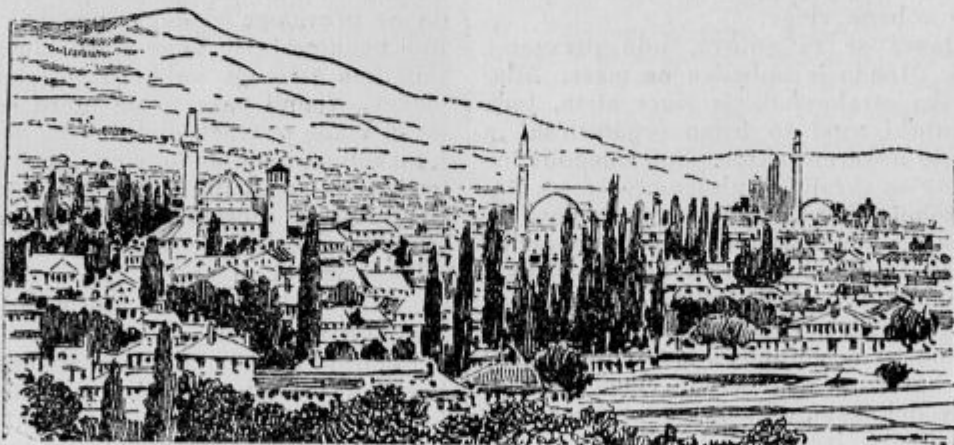
»V resnici najbolj ljubka zabava, ki si jo človek more misliti, ako stoji nenadoma pred iskanim roparskim morilcem!«

»Torej imel sem ga pred seboj in sedaj je šlo samo zato, kako bi ga spravil na varno. Med tem ko sem se z vrtnarjem razgovarjal, seveda o botaničnih stvareh, sem premišljal, kako bi ga prijel. Nisem mogel priti do pravega sklepa. Zaenkrat sem vedel le, kaj ne smem storiti. Na noben na-

Dnevne novice.

— Naša katol. inteligenca in evharistični kongres. Pri kakih javnih cerkvenih prireditvah, žal, večkrat pogrešamo katoliške inteligence. Zato bodi dovoljeno še enkrat izreči željo, da bi se evharističnega kongresa v kar mogoče množnem številu udeležila zlasti naša katoliška inteligenca. Slovenci smo sicer pač v pretežni večini poljedelski narod — vsa čast kmečkemu in delavskemu stanu — a želeti je tudi, da bi na Dunaju pokazali, da imamo vendar tudi nekaj gospode. Kakor bo dunajska gospoda, in sicer tudi najvišja, dala ljudstvu lep vzgled krščanskega prepričanja, tako naj bi tudi naša! Želimo tudi, da bi ta naša gospoda na Dunaju z ljudstvom tudi solidarno skup držala.

— Promocija. Kand. med. Jankov Polajnar, starešina slov. kat. akad. društva »Danica«, je dne 19. t. m. promoviral za doktorja vsega zdravilstva.

MONASTIR,

prizorišče albanske vstaje, je poleg Soluna največje mesto v Makedoniji. Mesto leži ob Dragoru v višini 610 metrov, na zahodnem robu rodovitne, toda zanemarjene planote Pelagonija. Od okoli 52.000 prebivalcev je 18.000 mohamedanskih Albancev, 15.000 Slovanov, 10 tisoč Grkov, 6000 Vlahov in 3000 Judov.

Pogačnik. Na kolodvoru ga je čakal minister javnih del O. Trnka, podravnanatelj vladni svetnik dr. Auredniček, župan Rus, predsednik zdraviliške komisije major L. Stuchly in drugi. Po pozdravu peljala sta se oba ministra v hotel Louisenbad in bodeta obiskovala več tednov znamenito zdravilišče Rikli. Včeraj je došel na Bled korni poveljnik iz Temešvara podmaršal Seefranz in fzm. Wersbach, ki stanujeta v parkhotel Imperial. Dne 28. t. m. se vrši na Bledu v korist vremenske hišice cvetlični dan pod devizo »rododendron«.

— Imenovanje. Kranjski deželni predsednik je imenoval c. kr. asistenta I. razreda v hidrografični službi Leona Lewickega za c. kr. adjunkta.

— Razpisana učiteljska mesta. Od 19. junija do 14. julija so bili izdani sledeči razpisi: Klasična filologija: Feldkirch (g., L. Gr. d., 28. VII.), Ober-Hollabrunn (g., L. Gr. d., 30. VII.). — Moderna filologija: Tešin (r., Fr. D., 24. VII.), Prostejev (r., Fr. E., 20. VII.), Olomuc (r., Fr. D., 20. VII.), Novi Jičin (r., Fr. D., 20. VII.), Dunaj I. (r., Fr. D., 31. VII.), Arnau (rlg., Fr. L., 29. VII.), Bruck (r.,

— Nadvojvoda Friderik na Bledu. V parkhotelu Imperial, prej Malner, je za 23. t. m. naročenih 15 sob za nadvojvodo Friderika, s katerim pride na Bled pet drugih visokih dostojanstvenikov, kakor se čuje tudi nekaj nadvojvodov. Na Bled se pripeljejo z avtomobili ter ostanejo na Bledu tri dni.

— Šolstvo. Trirazredna zasebna nadaljevalna šola v Novem mestu, kateri načeluje g. prošt dr. Elbert in na kateri poučujejo č. revne šolske sestre de Notre Dame, je dobila z odlokom c. kr. učnega ministrstva z dne 12. t. m. št. 31.636, pravico javnosti, in sicer veljavna že za preteklo šolsko leto 1911-1912. G. c. kr. deželni šolski nadzornik Fr. Levce je to šolo že dvakrat nadzoroval in se je jako pohvalno izrekel.

— Odlični gostje na Bledu. Kakor smo že poročali, je prišel v torek poljski minister krajan Ladislav pl. Długosz, katerega je pozdravil na Jesenicah podpredsednik državnega zbora J.

Fr. D., 28. VII.), Kranj (g., D. I. gr., 28. VII.). — Zgodov. zemljepisna skupina: Maribor (r., 28. VII.). — Prirodopisna skupina: Kočevje (g., Ng. m. ntl., 25. VII. — prov. mesto). — Matem. fiz. skupina: Hohenelbe (mest. rlg., M. Nsl. ge., 30. VII.), Krnov (r., M. Nsl., 24. VII.), Brno (II. nem. r., M. Geom., 20. VII.), Olomuc (g., M. Nsl., 20. VII.), Idrija (r., M. Nsl., 28. VII.). — Telovadba: Prostejev (r., 20. VII.), Linc (r., 17. VII.), Tešin (rlg., 27. VII.). — Kratice in znaki kakor navadno.

— Jugoslovansko umetniško razstavo v Beogradu zatvorijo 23. t. m. Doslej je obiskalo razstavo 12.700 oseb, ki so vplačale vstopnine 10.800 dinarjev.

— Nevaren vlomilec prijet. 24. junija dopoldne klatil se je po St. Janžu in bližnjih vaseh okoli 30 let star postopač. Vlomil je v hišo Janeza Podlogar iz Dobovca ter ukradel 160 K denarja in srebrno uro z verižico, pri Matija Pelkotu v Kijih je vlomil v sobo in vzel iz omare 6 K 88 h, pri Andrej Orešniku pa ga je domači sin prepodil in ga zasledoval. Zločinec pa je s samokresom na njega ustrelil in zbežal v gozd »Zaka«. Orožništvo je 15. julija iz-

sledilo, da je storilec že kaznovani Lorenec Mesojednik z Gorenjevasi pri Škocijanu in ga oddalo okrajnemu sodišču v Radeče.

— Kat. izobraževalno in podporno društvo v Domžalah priredi v nedeljo, dne 21. julija t. l. veselico v društvenem domu. Spored: 1. P. H. Sattner: »Na planine«, mešani zbor. 2. J. Ocvirk: »Eno samo tiho rožo«, mešani zbor. 3. Hr. Volarič: »Slovanska pesem«, mešani zbor. 4. Govor. 5. Jurčič-Govekar: »Deseti brat«, narodna igra v petih dejanjih. — Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. — Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 vin.; stojišča zadaj 60 vin., ob strani 40 vin. — K obilni udeležbi vabi najljubnejše odbor.

— Ogenj. Pri g. trgovcu Fr. Kastelecu v Kandiji je nastal v skladišču, kjer je shranjen dynamol, oziroma bencin, danes zjutraj ogenj. Novomeški požarni brambci, ki je odprla dva hidranta, se je posrečilo ogenj pravčasno pogasiti, sicer bi prišlo do katastrofalne eksplozije; strah med sosedi je bil velik. Sumi se, da so učenci, ki so včeraj skladišče posnažili, cigarete kadili. Dynamol ima večjo moč kakor dinamit.

— Ljubezniv mož. Bajtar Jakob Drachsler iz Bizovika, 60 let star, je v pijanosti napadel svojo ženo Marijo ter ji s kladivom prebil črepinjo in jo tudi drugače znatno poškodoval. Ako bi matere, ki je morala iti pomoči iskat v bolnišnico, ne branila hčerka, bi se lahko pripetilo še kaj hujšega.

— Vič. Tukajšnja konferenca sv. Antona bo god sv. Vincencija, prijatelja malih in velikih ubogih, še posebej počastila prihodnjo nedeljo, t. j. 21. julija v Društvenem domu. In sicer bodo imeli ta dan »prvo besedo« mali zavetiščniki. Popoldne ob 6. uri bodo s sodelovanjem še nekaterih drugih otrok uprizorili dve kaj primerni igrici. Prva bo »Snegulčica«, dvodejanka, druga »Sirotek«, tudi dvodejanka, s petjem. Med igrama bodo nastopili razni deklamatorji. Pred uprizoritvijo se bo navzočim opisalo delovanje konference tako glede otroškega zavetišča, kakor glede stredbe bolnikov v župniji. Posebnih vabil za to prireditev se ne bo izdalo, saj je najboljšo vabilo in priporočilo blagi in plemeniti namen te prireditve, ker se bo čisti dohodek porabil v pokritje stroškov za zavetišče, kakor tudi v podporo potrebnih ubogih v župniji. — Vstopnina bo: sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 70 h, III. vrste 50 h, stojišča 30 h. — K obilni udeležbi vabi odbor konference sv. Antona.

— Nezgodna. 17 let staremu delavcu Jakobu Kopaču je odtrgal stroj v papirnici v Goričanih kazalec na levi roki.

— Konferencija Sodal. Ss. Cordis Jesu za novomeški dekanat bo dne 25. t. m. v Stopičah.

— Velikega morskega psa so te dni opazili pri vходу v luko Trogir.

— V Ameriki umrla Slovenca. V Valleyu, Stevens Co., je umrl rojak Ivan Mrak, oče štirih otrok. Doma je bil iz sorške fare. — V Jolietu je umrl rojak Mihael Frankovič, star okoli 35 let, doma od Črnomlja. Za njim žaluje žena in več otrok.

— Pod vlak se je vlekel, da bi lažje prosjačil. 30letni samski Vincenc Jurman, rojen v Nemški Loki pri Kočevju, brez stalnega bivališča, vagabund, je dne 17. t. m. prosjačil po hišah ob cesti proti Kranju.

stvar, kar mi je bilo zelo všeč. Kajti zanj sem pač vse improviziral.

»Škoda, da ni tukaj tudi dr. Vesela,« sem vzkliknil obžalovaje. »Ta bi vam vedel povedati še vse drugačne dogodke. Mož ima prakso in je sploh eden najbolj sposobnih naših kriminalistov.«

»To mi pa ni padlo v glavo!« je odvrnil hišni gospodar istotako z obžalovanjem. »Tega bi pa res moral povabiti!«

Dr. Vesel spada namreč, kar sem dobro vedel, tudi k ožjemu krogu Skalicijevih prijateljev. Jaz sem porabil priliko in rekel: Dvojna škoda je, da ga ni tukaj. Sedaj bi imel krasno priliko, pokazati svojo umetnost ter nam tako preskrbeti briljantno zabavo.

»Kako to?« Vse je postalo radovedno, a najbolj radoveden je postal hišni gospodar.

»Popolnoma enostavno,« sem odgovoril. »Jaz sem popolnoma iz ljubezni do stvari in da bi preizkusil svojo spretnost, enemu izmed navzočih gospodov nekaj ukradel!«

Vsi so se prijeli nehoti za žepe ter izbruhnili nato v enoglasen smeh, da bi se tako v gotovi meri opravičili napram meni.

Kako lepo bi bilo, sem nadaljeval, ako bi bil dr. Vesel tukaj in bi mu mi stavili nalogo, naj poišče zločinca.«

»To se da še vedno napraviti,« je vzkliknil Skalicki oveseljen. »Poslal bom ponj z vozom, in ker gre vendar tudi za nekako službeno stvar, se bo

čin nisem smel alarmirati zbrane družbe. Vsa slavnost bi bila motena, in kar je bilo še bolj vpoštevanja vredno, je to, da je Skalicki zelo neraven in neznansko boječ človek. Nenaadno presenečenje in razburjenje vsled nevarnosti, v kateri se je nahajal, bi znalo vplivati škodljivo na njegovo zdravje. Spomnite se le na onega jezdeca nad Bodenskim jezerom, ki ga je zadela kap. In ta je bil gotovo veliko manj bojazljiv človek kot baron Skalicki, kajti drugače bi sploh ne jezdil ponoči v samotni in mrazu sam. Skalicki bi tega gotovo ne storil. Stvar se je morala torej drugače urediti in sklenil sem, da jo napravim elegantno.«

»Ivan napravi vse elegantno!«

»Hvala za poklon. Človek se potrudi, kolikor je mogoče. Jaz sem bil v najboljšem razgovoru z vrtnarjem, ko so me s silo spravili k zajutрку. Pričeli so že brez mene in končno so postali nestrpni. Nato so poslali venkaj barona Friesa in mladega Podgorskega kot najmlajša Benjaminina družbe, da me ob smrtni kazni mrtvega ali živega privlečeta k mizi. Vlekla sta me torej proč, akoravno bi se še zelo rad porazgovoril nekoliko s svojim novim znancem. Midva sva se namreč zelo kmalu spoprijaznila.«

»To tudi?«

»Zakaj ne? Jaz sem ga znal prijeto od prave strani in govoriti z njim po njegovem načinu. Med potjo skozi vrt mi je zašepetal baron Fries: »Po-

mislite, Ivan, moja srebrna cigaretnica je proč; izginila je iz mojega površnika. In tako ponosen sem bil nanjo — na častno darilo iz tekme v lawn tennisu! Pri Skalicijevih se vendar ne krade, toda jaz bi prisegel, da sem jo še imel, ko sem se pripeljal! Dobro vem namreč, da sem v vozu kadil. Odkod pa naj bi tudi vzel cigareto?«

To je bila sijajna priložnost, da se spravim na konja, in zato sem jo tudi porabil. »Bodite veseli, ljubi baron,« sem odgovoril, »da sem jaz tukaj. Iz vaših podatkov sklepam, da je bila cigaretnica najbrže ukradena, toda ako sem jaz v bližini, se ne krade brez kazni. Jamčim vam, da boste pred večerom dobili cigaretnico nazaj, toda pod pogojem, da ne izdaste nobene besedice! To mi je obljubil, jaz pa sem bil s svojim načrtom gotov. Jaz potrebujem vedno nekoliko vspodbudbe od zunaj, ako sem v dvomu nad svojim vojnim načrtom. In to vspodbudo mi je dal sedaj mali Fries. Sedaj sem vedel, kaj imam storiti.«

Pri zajutрку so se pričele navadne šaljive opazke na mojo vnetost za detektivsko stroko. Nekaj spoštovanja imajo ljudje pač, vendar jih pa to ne ovira, da bi se ob priliki ne spustili v male norčavosti. To pot so mi bile šale zelo dobrodošle in lotil sem se temata, da ga ne izpustim več. Pripovedoval sem grozopolne detektivske povesti in nenavadne čudeže, ki so jih izvršili s pomočjo daktiloskopije. Hišni gospodar se je zelo zanimal za to

stvar, kar mi je bilo zelo všeč. Kajti zanj sem pač vse improviziral.

»Škoda, da ni tukaj tudi dr. Vesela,« sem vzkliknil obžalovaje. »Ta bi vam vedel povedati še vse drugačne dogodke. Mož ima prakso in je sploh eden najbolj sposobnih naših kriminalistov.«

»To mi pa ni padlo v glavo!« je odvrnil hišni gospodar istotako z obžalovanjem. »Tega bi pa res moral povabiti!«

Dr. Vesel spada namreč, kar sem dobro vedel, tudi k ožjemu krogu Skalicijevih prijateljev. Jaz sem porabil priliko in rekel: Dvojna škoda je, da ga ni tukaj. Sedaj bi imel krasno priliko, pokazati svojo umetnost ter nam tako preskrbeti briljantno zabavo.

»Kako to?« Vse je postalo radovedno, a najbolj radoveden je postal hišni gospodar.

Ljudje mu pa niso hoteli dati miloščine, češ da je zdrav in da naj gre raje delat. Zato je sklenil, da se poškodeje na kak način, da bi potem lažje prosjačil. Šel je na železniško progo ter se vlekel poleg tira, da bi pričakal vlaka. Delal se je kot da bi spal. Železniški delavci so ga dvakrat spravili s proge, pri čemur so ga menda tudi nekoliko obrcali. Jurman pa ni odnehal od svojega načrta. Šel je dalje ob progi in se vlekel na bolj samotnem kraju k železniškemu tiru. Ko je pridrdral vlak, je položil roko na tir in vlak mu je odtrgal vse prste. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico v Ljubljani. Jurman pravi, da mu je vlak premalo odtrgal.

Imenovanje srbskega metropolit. Iz poučenih krogov na Dunaju poročajo, da bo imenovan za nadškofa v grško-vzhodni nadškofijski diecezi v Zadru bivši deželni poslanec in sedanj predstojnik samostana v Beočinu arhimandrit Demetriji Branković. Novi dalmatinski metropolit je svoje bogoslovne studije absolvirjal na dunajski univerzi.

Splašen konj povzročil smrtno nesrečo. V ponedeljek, ob 7. uri zvečer se je zgodila v Volči, občina Poljane, velika nesreča. Na polju izven vasi se je nenadoma splašil konj posestnika Pavla Kokalja iz Volče ter divjal s praznim vozom proti domu, ne da bi ga mogel ustaviti hlapec. Pred vasjo sta se igrala na cesti petletni Alojzij Kokalj, sin omenjenega posestnika, in šestletni sosedov sin Ivan Peternelj. Dečka se konju v zadnjem trenutku nista mogla več umakniti, vsled česar ju je podrl na tla in povozil. Kokalju je stisnilo na desni strani črepinjo in je takoj mrtev obležal, Peternelju pa je zlomilo nogo.

Štajerske novice.

Š Seja občinskega odbora okolica Celje se je vršila v nedeljo 14. t. m.; rešilo se je več točk brez posebne važnosti. Poslanec dr. Benkovič se ni udeležil seje, ker se je povabilo k seji glasilo na 15. julija, ne pa 14. julija, baje vsled neke pomote občinskega tajnika, o kateri je dr. Benkovič zvedel neposredno pred sejo iz privatnega vira. V bodoče bo treba na liberalna obrekovanja o brezbriznosti naših odbornikov drugače odgovoriti.

Pri kopanju utonil. Iz Trbovelj: Enega zadnjih večerov se je šel kopat v Savo rudar Ernest Gričar. Ker pa ni znal plavati, so ga valovi odnesli blizu sredine Save, kjer je izginil v valovih in utonil. Klical je sicer na pomoč, vendar pa ga v temi niso mogli zapaziti. Truplo so drugi dan potegnili iz Save.

Skrivajte orožje pred otroci! Iz Brežic poročajo, da sta se te dni nahajala v Brdovcu pri Brežicah sama doma 5letna Kristina in 15 letni Karl Kapusta, medtem, ko so starši delali na polju. Karol je vzel iz omare nabito očetovo puško in jo ogledoval. Puška pa se je sprožila in kroglja je zadela 5 letno sestro ter jo težko ranila. Spravili so jo v bolnišnico v Brežice.

Umrla je v Vuzenici gospa Bruderman iz znane Rotnerjeve rodbine v starosti 38 let. Pokopali so jo ob obilni udeležbi uglednih rodbin marnberškega okraja.

Pobegnul je iz Maribora restavratorev »Gambrinushalle«, Poye.

Strelnica je ubila ob priliki hude nevihte kmeta Jožefa Goriška v Svetini pri Celju, ki je med nevihto obiral črešnje. Strelnica je popolnoma ožgala in je bil na mestu mrtev.

V vodnjak je padla v Kapelah pri Brežicah deklica Terezija Blažević ter se hudo poškodevala. Da ni padca zapazila neka stara ženica, bi ponesrečenka morala v vodnjaku umreti mučne smrti.

Požara. Iz Dobove pri Brežicah: V eni zadnjih noči je zbudil trudne ljudi iz spanja plat zvona, ki je naznanjal, da je izbruhnil v občini Gaberje velik požar. Brizgalnica iz Mihalovec je bila sicer takoj na mestu požara, a ker ni bilo dovolj priprav in izvežbanega moštva, se ni dalo nič rešiti, ampak je vse do tal zgorelo. Posestnik je oškodovan za več tisoč kron. Kako je ogenj nastal, ni znano. — Iz Planine poročajo, da je užgala strela graščinski marof, kjer je bilo več sto centov stare in nove krme in veliko gospodaskega orodja. Zgorili so štiri vozovi polni krme in več različnih strojev. Ob času, ko je udarila strela, je bilo več graščinskih delavcev na tem poslopju, kjer so ravno tlačili seno. Komaj so si otehi življenje.

Toča je hudo pobila ob priliki zadnje velike nevihte okrog Planine, posebno v vaseh Pristava in Selu. Napravila je na polju ogromno škodo.

Iz politične službe. Namestniški svetnik v Gradcu, dr. Ljudevit Possek, je imenovan za dvornega svetnika istotam. — Okrajni glavar v Brucku ob Muri, grof Franc Bellegarde, je imenovan za namestniškega svetnika za Štajersko.

Hochenburger v Rogoški Slatini. Justični minister dr. Hochenburger je dospel v zdravilišče Rogoško Slatino in ostane tam več tednov.

Nagla smrt. V sredo zjutraj je zadela kap pred Narod. domom v Mariboru železniškega kovača Jožefa Tertineka, doma iz Radvanja. Zgrudil se je in bil na mestu mrtev. Star je bil 52 let.

Poročil se je v Mariboru železnični uradnik gosp. Jarh z gđeno Poličevo.

Umrla je včeraj v Mariboru ob pol 4. uri popoldne č. sestra M. Mihaela Plohl. Rojena leta 1850. pri Sv. Tomažu pri Veliki Nedelji, postala je leta 1873. šolska sestra.

Dr. Zabukovšek se naseli kot odvetnik v Šmarju pri Jelšah.

Samoumor. 13. t. m. se je 64letni gostač Franc Vodeb pri Sv. Primožu, občina št. Jurij p. R., rojen v Slivnici, sprl s svojo ženo Terezijo, vrgl jo na tla, pokleknil najo ter jo hotel umoriti s kuhinjskim nožem. Žena je klicala na pomoč, nakar so prihiteli sosede. Vodeb je pobegnul in se obesil v bližnjem gozdu. Zapušča vdovo in šest otrok.

Koroške novice.

Glasbeni tečaj v Celovcu. Podporno društvo slovenskih organistov na Koroškem ima petdnevni glasbeni tečaj v Celovcu v prostorih dijaškega doma. Prvi dan je bilo 29 navzočih organistov, pozneje jih je že več. Tečaj, ki se je pričel 15. t. m. je vodil gospod Bervar iz Celja. Včeraj zvečer je bil prijateljski sestanek v hotelu »Trabesinger«. Danes zjutraj ob 8. uri je bila slovesna sv. maša, potem sklepni nagovor in razdelitev izkaznic o obiskovanju tečaja.

Nov napad na smodnišnico. Pred kratkim so preprečili napad neznanih zlikovcev na smodnišnico v št. Vidu ob Glini. V noči od sobote na nedeljo pa so se iz gozda priplazili k smodnišnici zopet neki individui. Straža je streljala, a napa-

že odtrgal iz urada. Pisal mu bom par vrst ter ga obvestil, da bo zanj tudi uradnega opravka. Tu bo lahko z enim udarcem izvršil dvoje, obedoval bo lahko z nami in potem aretirati zločinca. Da, ljubi Ivan, ako se mu posreči dokazati vam tavino, vas pustimo zapreti! Kaj drugega ne morem storiti. No, to bo zabava!

»Tu sem imel, kar sem hotel imeti: Sluga je prinesel na zahtevo pismenski papir — s krono — ter pisalno orodje in Skalicki je hotel takoj pisati. Tu sem se vtaknil vmes: »Gospodje, mi ne smemo ničesar nemogočega zahtevati. Predstavljajte si samo položaj. Vam sem priznal, da sem nekaj ukradel. Tega mu pa ne smete izdati, ker potem stvar sploh nima pomena. Drugače pa ne more priti na to, in mi zopet od naše strani ne smemo dopustiti, da bo v tej odlični družbi sumničil drugega za drugim. Mi mu moramo dati torej kako podlago, na kateri bi delal. Predlagal bi, da mu pošljemo odtisek mojega palca. Potem bomo takoj videli, koliko je vredna daktiloskopija.«

»Izborna ideja,« je vskliknil novo-počeni baron navdušeno. »Mi mu pošljemo odtisek, ne izdamo ničesar ter mu rečemo: »Tako, sedaj pa išči zločinca!«

»Ne verjamem, da je ideja prav dobra,« se je vmesal prijatelj Pardubski. »Odtisek prsta mu more služiti samo v tem slučaju, ako ima enakega v

arhivu. To pa ni mogoče, ker so v arhivu samo odtiski prstov notoričnih zločincev, med katere pa naš prijatelj Ivan gotovo ne spada. Kak pomen bi torej imelo, ako odpošljemo odtisek njegovega prsta?«

Ugovor vašega gospoda soproga, gospa Katarina, je bil v splošnem tudi popolnoma umesten, akoravno se je, kot vsi drugi člani častite družbe dobrovoljno naselil. Pa tudi njegove pomisleke sem zavrnil.

»Kako pa ste mogli to storiti?« je poizvedovala gospa Katarina. »Tudi meni se zdi, da njegov ugovor popolnoma drži.«

»Moje pojasnilo je bilo sledeče: Seveda je arhiv tukaj samo za odtiske prstov zločincev. Toda dr. Vesel in jaz sva se več mesecev bavila z gotovimi preiskavami, ki so žalibog ostale dosedaj popolnoma brez uspeha. Hotela sva namreč preiskati, ali bi se ne moglo iz potez na prstih zločincev izvajati gotove skepe, tako da bi se dalo že iz teh potez spoznati zločinsko npravkoga. V ta namen sva morala primerjati na stotine odtiskov prstov od notoričnih zločincev z odtiski prstov od ljudi, ki niso notorično nobeni zločinci. K zadnjemu si dovoljujeva prištevati tudi midva, dr. Vesel in jaz, in tako so prišli tudi odtiski naših prstov v arhiv.«

»To je vsekakor tehtno pojasnilo, gospod Ivan,« je menila gospa Katarina.

dalci so med drevjem pravočasno pobegnili.

K Suha pri Pliberku. Črevljarska obrt g. Cvetka Pičko je v začetku spomladi prenehala deloma zato, ker se pomočniki težko nabavijo, deloma pa radi velike konkurence. Spretni mojster g. Pičko je svojim odjemalcem vedno izvrstno postregel in dovipno je marsikakega kupca potolažil, rekoč: »Glej, prijatelj! pri meni se prav poceni kupi, jaz rajtam le za škoren desne noge 12 K, za čevljev leve noge pa še beliča ne.« Tako je dovtipen mojster marsikoga k nakupu res dobrega obuvala spodbudil in smehljaje omahljivca z dobrim blagom odslovil. Enoglasno obžalujejo odjemalci, da je ta razborit mojster svojo obrt opustil. — Nova obrt. Mladi g. Štefan Pičko je v kratkem nastopil kot izdelovatelj poljedelskih strojev in raznih motorjev na Suhu, da na lastno roko začne v sredini kmetske okolice strojevno obrt. V ta namen je najel v bližnji hiši prostor, kjer bodo različni motorji in stroji na ogled in na prodaj. Mlademu, slovensko mislečemu podjetniku želimo obilno uspeha in podpore od kmetskega stanu.

Libeliče pri Dravogradu. Dne 26. m. m. se je vršila volitev v občinski zastop in dne 12. julija je od občinskih odbornikov županom obsežne občine »Libeliče« izvoljen g. Peter Skubel, p. d. Rapnik, odličan posestnik.

RAZBURJENI IZRAEL.

Israel se je zelo razburil. Mestni šolski svet v Črnovicah je namreč določil, da morajo krščanski otroci obiskovati tri ljudske šole, ker je hotel ustreči krščanskim staršem, ki so se že dolgo pritoževali, da motijo po ostalih šolah judovski otroci verouk. Judovski člani mestnega šolskega sveta so se sicer pritožili, a težko, da bi pritožba držala. V Bukovini je prebivalstvo jako namešano. Tu prebivajo Rusini, Rumunci, Poljaki, Mažari, Rusi in judje pa še 8 odstotkov Nemcev. Rusini in Rumunci so pravoslavni, Poljaki in Mažari so katoličani, Nemci so deloma katoličani, deloma protestantje. Judje tvorijo 14 % prebivalstva. V Črnovicah, glavnem mestu Bukovine, prebiva 47 % Rusinov, Rumunciev in Poljakov, 20 % arijskih Nemcev in 33 % judov, ki se tu smatrajo tudi glede na narodnost za jude in tvorijo svojo judovsko narodno stranko. Za Nemce jih pa smatra avstrijska vlada in jih zato vodi v nemškem volivnem katastru proti volji krščansko-socialnih in nemškonacionalnih Nemcev. Večino v črnoviškem mestnem šolskem svetu tvorijo nemški nacionalci in liberalci, ki so zdaj sklenili, da ločijo krščanske od judovskih otrok po šolah.

Ljubljanske novice.

Ij Slov. gospodarsko izobraževalno društvo za trnovsko in krakovsko predmestje priredi v nedeljo, dne 21. julija, ob pol 4. uri popoldne veliko vrtno veselico na senčnatem vrtu g. Weissa v Trnovem. Spored: 1. Petje: slav. glasbeno društvo »Ljubljana«. 2. Godba. 3. Govor: g. dež. odbornik dr. Vladislav Pegan. 4. Šaljivi prizor: g. Ivan Potrato. 5. Prosta zabava itd. — Vstopnina 30 vin. Otroci v spremstvu staršev so vstopnine prosti. — Iz prijaznosti sodeluje moški zbor sl. glasbenega društva »Ljubljana«. Kakor kažejo predpriprave, bode veselica v vsakem oziru

»Vsaj svoj namen je doseglo. Vam pa lahko izdam, milostljiva gospa, da je bilo to pojasnilo le navadno slepilo. Samoobsebi je umevno, da nisva nikdar delala tako brezmiselnih študij in najini odtiski se istotako ne nahajajo v arhivu.«

»Sedaj, gospod Ivan, vas pa res ne razumem!«

»Jaz sem zasledoval svoj načrt. Hotel sem, da dobi dr. Vesel v pismu obenem listek z odtiskom prsta. Imel sem ta listek v svoji listnici in ga poiskal. Vsa družba je opazovala »moje odtisek prsta z velikim zanimanjem.«

»Ali ni bil vaš odtisek?«

»Samoobsebi umevno ne.«

»Temveč?«

»Od Antona Riederbauerja, Skalickijevega vrtnarja.«

»Toda čemu ste pa še rabili njegov odtisek?«

»Ako se gre za prostost in existenco človeka, milostljiva, se vendar nočem zanašati samo na svoje oko, ki se more vsled kake podobnosti motiti. Tu je treba preskrbeti že krepkejših dokazil.«

»Kako pa je to, da ste imeli slučajno njegov odtisek palca pri sebi?«

»Saj to ni bilo slučajno. Tega sem si, predno sem šel k zajuterku, sam preskrbel od njega.«

»O tem pa mi niste ničesar povedali!«

»Saj še lahko.«

velezanimiva. K obilni udeležbi vabi najuljudneje odbor.

Ij Imenovanje. Cesar je podelil okrajnemu glavarju dr. Robertu Praxmarerju v Ljubljani naslov in značaj deželnovladnega svetnika.

Ij Promocija. Jutri v soboto, 20. t. m., bo promoviran na vseučilišču v Pragi doktorjem prava gosp. Rudolf Sajovic iz Ljubljane, praktikant pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani.

Ij Po tiralnici iščejo Karola Megliča, ki je obtožen goljufije. Zadnji čas je bil Karol Meglič v Trstu.

Ij Otrok padel z drugega nadstropja. Včeraj je padla z drugega nadstropja hiše na Tržaški cesti št. 5 petletna Frančiška Mertič. Poškodovana se je znatno na obrazu ter ima tudi težke notranje poškodbe. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico.

Ij Konkurzi v Ljubljani. V konkurzu je trvdka Oroslav Jezerssek, Mestni trg št. 24.

Ij Prestavljen je nadporočnik Amadeus Kopani od domobranskega polka št. 27 k domobranskemu polku št. 26.

Ij Koncert »Slovenske Filharmonije« se vrši jutri na vrtu hotela »Zlata kaplja« (Leop. Tratnik), Sv. Petra cesta št. 27. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin.

Ij Preizkušnje za pomočnike. Obrtne kroge opozarjamo na danes objavljeni razglas obrtno-oblastvene preizkuševalne komisije za pomočnike v Ljubljani, katera naznanja roke prihodnjih preizkušenj.

Ij Poizkušen samoumor Ljubljančan v tujini. Na Dunaju je skočil s Franc Jožefovega nabrežja 29 let stari Kamilo Zaff, sin umrlega ljubljanskega geometra, ter obležal nevarno poškodovan. Vzrok: beda.

Primorske vesti.

p 25letnica mašništva. Dne 31. julija praznuje dr. Franc Žigon, profesor bogoslovja v Gorici, 25letnico mašništva. Ž njim jo praznuje tudi č. g. Leopold Stubbelj, vikar v Vel. Dolu in vlč. g. Karol Stacul, dekan v Gradišču. Naše iskrene čestitke!

p Č. g. dr. Josip Ujčić, profesor bogoslovja v Gorici, pojde za dvornega kapelana in vodjo avguštinskega zavoda na Dunaj.

p Iz Čividada se poroča, da sta se v torek ob 11. uri dopoldne predstavila karabinerjem 22letni Franz Andrej, mizar iz St. Jurija na Štajerskem, in 22letni Karger Karol, gozdar iz Aibitzbaltla. Oba sta pobegnula od prve kompanije 47. pešpolka v Kojskem. Rekla sta, da sta dezertirala zaradi prehude discipline in mučenja. Odpeljali so ju v zapor, da doženejo njiju identiteto. Prvi je nosil civilno obleko, drugi vojaško, a brez orožja.

p Reka ima 49.806 prebivalcev, od teh so našeli 24.212 Italijanov, 12.926 Hrvatov, 6493 Mažarov, 2337 Slovencev, 2315 Nemcev, 425 Srbov, 238 Čehov, 192 Sovakov, 240 Angležev, 70 Francozov, 137 Rumunov. Ostali se razdele na druge narodnosti. Lahi in Mažari imajo na Reki vse šole, Slovani pa nič. Slovani morajo na Sušak v ljudske in srednje šole.

p Nesreča v tovarni. 18letni delavec Josip Gabrijelčič v tovarni v Stražičah pri Gorici je padel na tla, kjer ga je povozil vozicek, ki mu je zlomil obe roki. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov.

»To bo tudi potrebno. Ne gre se kar tako k roparju in reče z vso prijaznostjo: Bodi tako dober in daj mi odtisek od prsta!«

»Popolnoma prav; zlasti ne človeku, ki so ga že v spoznavalnem uradu policije po vseh predpisih obdelavali, ki torej to stvar že pozna. Zateči sem se moral k zvijači, ki pa ni bila bogve kako kočljiva.«

»Kako ste to storili, gospod Ivan?«

»Imel sem že vnaprej namen, preskrbeti si odtisek, ter sem se zato ž njim zapletel v razgovor, ki je rabil vso njegovo pozornost. Bila sva v stekleniku pri eksotičnih rastlinah, za katere sem kazal posebno zanimanje in o katerih sem si pustil povedati vse podrobnosti. Na vsaki rastlini je visel napis z natančno označbo, ki sem si jih hotel notirati. Rekel sem namreč, da si nameravam istotako omisliti v svojem vrtu steklenik za eksotične rastline. Začel sem notirati, kar pa se mi je kmalu zazdelo nerodno, ker sem moral veliko pisati. Dal sem mu v roke svoj zapisnik in ga prosil, naj mi sledi ter v slučaju potrebe sproti podaja iz njega prazne listke. Kot podlaga pri pisanju mi je služila listnica, v katero sem mogel listke tudi sproti spravljati. Riederbauer je imel, kar sem z veseljem opazil, od dela zelo umazane roke. Jaz sem hitro notiral, tako da je moral hiteti, da mi je sproti podajal listke, ki se niso radi ločili od močno skupaj sprešanega zapisnika. V svoji naglici

p Umrl je Silv. RebeK, podžupan v Malih Zabljah.

p Za poštarico v št. Andrežu pri novo ustanovljenem poštnem uradu je imenovana gospa Alojzija Tomažič, ki je bila doslej poštna upraviteljica v Lokavcu pri Ajdovščini.

p Nov trg na Goriškem. — Vas Ronki v tržiškem okrajnem glavarstvu je povzdignil cesar v trg.

p Velika goljufija potom inserata v listu. »Edinost« poroča: V graški »Tagespost« z dne 25. maja t. l. je bil priobčen inserat, v katerem je neki namišljeni Ivan Wagner, železničar v Trstu, izrazil željo, da bi se rad poročil. Zahteval je pošteno, pridno dekle, ki ima tudi kaj denarja. Med drugimi ponudbami je namišljeni Wagner prejel tudi ponudbo neke Tereze Mayer. S to je začel Wagner v začetku dopisovati najprej v omenjenem listu, potem pa v pismih. Čez nekoliko časa je povabil Wagner dekle, naj pride v Trst, da se končno pogovorita o poroki. Mayer je v resnici odpotovala iz Gradca, prišla v Trst in Wagner jej je tudi preskrbel stanovanje pri nekem Felkerju v ulici Felice Venezian št. 14. Dekle si je prihranilo v svojih raznih službah okoli 3000 kron. Ko je Wagner zvedel, da ima dekle pri sebi denar, jej je rekel, da je nevarno nositi seboj toliko denarja, in prigovarjal jej je toliko, da je dala njemu shraniti vso omenjeno svoto. Maio dni za tem je Wagner izginil. Mayer je bila vsled tega vsa obupana, ne toliko radi »zaročenca«, kolikor radi denarja, ki si ga je bila malo po malo z velikim trudom prihranila. Namišljeni Wagner jej je rekel, da je uslužbenec državne železnice in da stanuje v Skednju št. 681. Mayer je prijavila vso stvar policiji, a ta se je kmalu prepričala, da Wagnerja, uslužbenca državne železnice sploh ni, a da je na omenjenem stanovanju v Skednju pač bival pred nekoliko časa neki Ivan Binder, ki je bil zaposlen v škedenjskih plavžih in ki je bival skupaj z neko Ano Schleger, ki sta pa pred kratkim izginila brez sledu. Policija je brzojavila v poglavitna mesta in včeraj jej je došel iz Curija brzojavka, da sta bila Binder in njegova ljubimka arretirana v nekem hotelu omenjenega mesta. Poročala je tudi, da jima je policija zaplenila znesek 2000 K. Sedaj je ugotovljeno, da je ta Binder oni namišljeni železniški uslužbenec Wagner, ki je ogoljufal Mayerjevo. Po dovršenih običajnih diplomatskih korakih izročila švicarske oblasti Binderja naši sodni oblasti.

p Tilnik si je zlomil, ko je v Trstu padel z odra, 23 let stari pek Ivan Ferfolja.

KNJIGOTRŠTVO.

Zgodovina katoliške cerkve. Spisal dr. Anton Medved. Cena vezani knjigi 3 K. — Zgodovina katoliške Cerkve, ki jo je spisal dr. Anton Medved, je prvo v slovenskem jeziku sestavljeno delo te vrste, ki se ne bo samo v naših srednjih šolah (VIII razred) s pridom uporabljalo, marveč bo vsakemu izobražencu prav prišlo. Pisatelj je kot dober zgodovinar že davno znan, knjiga pa, ki jo imamo pred seboj, je v vsakem oziru vzorna. Dasi so posamezni odstavki kratki, so pa jedrnat in mikavno pisani. Zgodovinske dobe se opisujejo objektivno, po najve-

sem ga nestrpnost priganjal: Hitro, hitro! In tu se je zgodilo, na kar sem računal. Riederbauer je poslinil palec z jezikom, da bi lažje odtrgal drobne listke.

»Na, lepa reč,« je rekel opravičevaje, »sedaj je pa listič celo umazan.«

»Nič ne dé,« sem odgovoril in spustil listek na tla, »le hitro mi dajte prihodnjega!«

Sedaj pa nisem več vtikal listkov v listnico, temveč sem jih spuščal na tla, odkoder sem jih končno vse pobral. Seveda sem v svoji raztresenosti vzela tudi »pokvarjenega« s seboj. Kmalu nato so me poklicali k zajutreku. Prej pa sem imel vseno še priliko, da sem se prepričal, da sem ujel izboren odtisek njegovega palca. Ako ta dospe takoj v roke dr. Vesela, sem si mislil, je stvar rešena. Skalicki je pisal torej svoje povabilo, med tem sem pa jaz šel ven in ukazal napreči. Zunaj sem hitro stenografil na poseben listek: »Zelo nujno! Zaupno! Skalicki ničesar ne sluti, kaj se godi. Kolacijonirajte odtisek in si poiščite moža. Pripeljite s seboj dva elegantna, toda spretna človeka. Pri njem boste našli srebno cigaretnico, ki jo izročite družbi, ne da bi imenovali storilca. Ne pripeljite se pri glavnem vhodu, temveč zadaj skozi park. Zločinec je vrtnar. Pridite k obedu, ne da bi kaj izdali. Pozdrav! Ivan.« Ko sem prišel nazaj, sem potisnil »svoj« odtisek palca v pismo. Pod

ljavnejših in najnovejših virih, vsi dogodki se predočujejo plastično, verske, kulturne, znanstvene in umetnostne razmere so živo orisane, posamezne osebe označene tako krepko, da se vtisnejo za vedno v spomin. Zlasti so dobro slikane cerkvene razmere med Slovenci; tako stare kakor srednjeveške in moderne razmere so vseskozi pogojene. Razun dijaka se bo tega dela lahko v največjo korist posluževal duhovnik, ki bo v tem delu kratko, a precizno našel vedno zanesljivega materiala, kadar bo hotel opisovati rast, boje in zmage svete Cerkve tekom človeške zgodovine. Enako bo služila knjiga laiku, predavatelju, govorniku etc. etc. — Naroči se v »Katoliški Bukvarnik« v Ljubljani.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Pri spraševanju.

Profesor Pivnik: »Koprivar, kako se je imenoval oče sina Karola Velikega?«

Koprivar premišljuje: med tem mu zašepče sosed Zgur: »Profesor je pa danes zopet pijan.«

Profesor Pivnik misleč, da je Zgur povedal Koprivarju odgovor na vprašanje, zakriči: »Molči Zgur! Koprivar bo že sam prišel na to.«

Dober odgovor.

Dva srboriteža obstopita poštenega delavca Težaka. Eden ga vpraša: »Povej nama, kaj si ti, osel ali tele?« — »V sredi med obema,« odgovori Težak in nadaljuje svojo pot.

Dokaz za resničnost sanj.

Visokošolec (po kroku zjutraj) gospodinji: »Nocoj se mi je pa sanjalo, da sem se vozil po širnem morju.«

Gospodinja: »Rada verjamem, ker vidim, da ste imeli tudi morsko bolezen.«

V ljudski šoli.

Učitelj: »Kdo mi zna imenovati žival, ki nima ne nog ne perotnic, a se vendar sama pomika naprej?«

Štefan Debeloglav: »To je glista.«

Učitelj: »Dobro, kdo mi more imenovati še kako tako žival?«

Štefan Debeloglav: »Prosim, gospod učitelj.«

Učitelj: »Že zopet ti, Debeloglav?«

Štefan Debeloglav: »Da; še ena glista.«

Pri zobozdravniku.

»Sem mislil, da plombirate zobe brez bolečin?« vzdihuje pacient.

»Seveda jih,« pravi zobozdravnik, »jaz prav nič ne čutim.«

Telefonska in brzojavna poročila.

BOJ V DARDANELAH.

Carigrad, 19. julija. Ponoči je napadlo osem italijanskih torpedovk Dardanele pri zalivu Kšutepe. Turške utrbe so odgovorile na napad s streljanjem. Baje sta se potopili dve laški torpedovki, ostalih šest torpedovk je pa poškodovanih.

KAJ JE Z LAŠKIM NAPADOM?

Berolin, 19. julija. Tukajšnji turški poslanik je izjavil, da je pri ravnokar javljenem napadu laškega brodovja šlo najbrže za poskus turško brodovje, ki je usidrano pri Nagori, nenadoma napasti in s torpedovkami uničiti. Zadnja noč je bila zelo temna in tako se je

pretvezo, da se mora ž njim varno ravnati, sem ga zavil v papir — v svoje stenografilano pismo.

Zajutrek je minul zelo prijetno in nič manj prijeten ni bil odmor med zajutrekom in obedom. Nekateri gospodje so igrali na karte, drugi so jezdili ali pa se peljali na sprehod, ostali pa so šli v park. Skrbel sem za to, da so se zadnji bavili z vrtnarjem. Pošiljal sem jih polagoma k steklenikom, da so tamkaj preučevali eksotične naravne čudeže. Riederbauer je moral biti neprestano za voditelja, kar mu je prineslo precej napitnine. Meni je pa bilo samo za to, da ga obdržim na enem mestu, da bi ga ob pričakovanem posetu gotovo našli.

Sedeli smo že pri mizi, ko je med splošnim navdušenjem pozdravljen vstopil dr. Vesel. En sam pogled mi je povedal, da je naša zadeva v redu. Lahko si mislite veselje, gospa Katarina, ko je ob svojem prihodu pokazal ukradeno cigaretnico.

»Storilca mi menda ni treba imenovati,« je rekel z ozirom na moja navodila.

»Ne doktor,« so odgovorili vsi med veselim smehom, »to je popolnoma odveč.«

Zabavali so se izbirno. Večinoma na moj račun. Tak kriminalist od stroke kot dr. Vesel je pač vse kaj drugega kot pa diletant moje vrste, ki se peča s kriminalistiko samo zaradi osebne

moglo osem laških torpedovk v temi vtihotapati v Dardanele. Toda na višini Nagore so turški fortii ladjevje zapazili. In je začeli obstreljevati.

Dunaj, 19. julija. Tukajšnje laško poslaništvo ni dobilo o napadu na Dardanele še nobenega obvestila in opominja časnikarje, naj bodo previdni in vesti, ki je turškega izvora, prehitro ne verjamejo.

Dunaj, 19. julija. Laški poslanik je nasproti poročevalcu našega lista izjavil, da se mu napad zdi neverjeten, ker Italija neče mirne rešitve krize v Turčiji motiti, posebno ker se ji zadnji čas javlja, da so pogajanja za mir v teku.

Carigrad, 19. julija. Spričo napada na Dardanele je danes celo noč zboroval posvet dostojanstvenikov. Ker je sila, je Teflik-paša prevzel veliko vezirstvo.

Carigrad, 19. julija. Interimna vlada je sklenila Dardanele zapreti.

POIZKUSEN NAPAD NA VOJAŠKO SKLADIŠČE V ZAGREBU.

Zagreb, 19. julija. V eni zadnjih noči je opazil vojak, ki je bil na straži pri tukajšnjih vojaških skladiščih, nekega neznanca, ki se je bližal skladiščem. Pozval ga je, naj obstane, a ker ga ni poslušal, je ustrelil proti njemu, nakar je neznanec pobegnil. Vsled strela so se zbudili ostali vojaki, in ko je zvedel poveljnik straže od vojaka, kaj se je zgodilo, so začeli neznanca zasledovati. O dogodku obveščena višja vojaška oblast je odredila preiskavo, ki je ostala brez uspeha. Ne vedo, ali je omenjeni človek hotel izvršiti atentat, ali pa se je preveč približal skladiščem vsled neprevidnosti. Vsa zadeva je povzročila veliko razburjenost med okoliškim prebivalstvom.

NOVI HRVAŠKI ODVETNIKI.

Zagreb, 19. julija. Včerašnji uradni list prinaša imenovanja 29 novih odvetnikov. Z novoimenovanimi ima Zagreb sedaj 95 odvetnikov.

IZO BOLJETINAC ZBRAL 24.000 ALBANCEV.

Skader, 19. julija. Iz pobujenih pokrajin se poroča, da je zbral albanski voditelj Izo Boljetinac do zdaj 24.000 možno albansko armado. Boljetinac je izdal na Albance, ki se še niso pridružili vstaji, še en oklic, s katerim jih poziva, da naj slede njegovi zastavi. Poznavalci razmer sodijo, da se Izo Boljetinac pridruži še 15.000 do 20.000 albanskih vstašev. Boljetinac prodira proti Skoplju, in sicer korakajo njegovi oddelki po Moltkejevem načelu: »Ločeno korakati, skupno udariti!« Ločeno, a v vedni zvezi med seboj. Splošno se sodi, da namerava Iza Boljetinac osvoboditi Skoplje. V Boljetinčevi vstaški armadi je veliko turških orožnikov, ki so imeli ukaz, da morajo zasledovati vstaše, a ta ukaz so tako izvršili, da so se pridružili vstaški armadi.

Skoplje, 19. julija. Turške oblasti so izvedele, da primanjkuje Boljetinčevi armadi živeža. Oblasti so zato prebivalstvu ukazale, da ne smejo vstašem dobavljati živeža.

BOJI TURŠKIH VOJAKOV Z ALBANSKIMI VSTAŠI.

Monastir, 19. julija. Zadnje dni so se bili hudi boji med rednimi turškimi vojaki in albanskimi vstaši v okolici Pelanika, Junika in Salbade. Tako Turki kakor tudi Albanci so imeli velike izgube. Pri Salbadi se je posrečilo Bahtiar Fetiju, pri Juniku pa Hasan beju, da sta si rešila življenje.

zabave! Jaz sem si pustil vse dopasti. Kaj za to! Svoj namen sem dosegel. Zločinec je postal neškodljiv in je spravljen na varnem, in to se je posrečilo, ne da bi se kalilo slavlje in veselo razpoloženje.

Jedli in pili smo dobro in gotovo zadnje tudi v ne majhni meri, kolikor se more sklepati iz baterij izpraznenih steklenic. Dr. Vesel je izboren družabnik ter ima famozen pevski glas. Pel je naprej in mi smo pomagali v zboru. Lahko vam izdam, milostljiva, da postane vaš gospod soprog, ako izpije par kozarcev sekta, tudi uporaben pevec.

Ko smo se dvignili, smo vzeli s seboj tudi barona Skalickega, ki je bil med vsemi najboljšje volje ter ga oddali nekaterim priznanim mlajšim močdem, da se v mestu še nekoliko skupno povesele in ga spravijo čez noč v palači njegovega grofovskega zeta. To sem smatral za potrebno, ker bi mu to noč pač manjkalo v vili zvesti varuh, brez katerega bi se pač ne upal zaspati. Mislim, da bo še dovoji zgodaj, ako zve o celi zadevi šele jutri.

Kar se pa tiče mojega spoštovanega prijatelja Pardubskega, je stvar ta, da je slišal pri odhodu nekaj zvoniti, da je pustil dr. Vesel v palači aretovati nekega posla. Iz tega je sklepal, da sem se grozno blamiral. Povejte mi, gospa Katarina sama, ali bi mi mogel dati boljšo pohvalo!«

ODLIKOVANI LAŠKI POLKOVNIK.

Rim, 19. julija. Zmagovalec pri Sidi Aliju, polkovnik Robert Carraciocchi je po laškem kralju imenovan za generalnega majorja.

FIASKO LAŠKIH REPUBLIKANCEV.

Rim, 19. julija. Republikanska stranka je ustanovila svoj dnevnik »La Ragione«. V zadnji številki izjavlja uredništvo, da se je ustavil list, ker ga ljudje niso hoteli več kupovati, ker je pisal list proti vojski. Nacionalni krogi so zelo zadovoljni radi fiaska republikancev.

LAŠKI ČASTNIKI USTNO POROČAJO VOJNEMU MINISTRU O BOJIH V TRIPOLISU.

Neapelj, 19. julija. Generalni major Frugoni, polkovnik Amari, podpolkovnik Gadolina, zdravnik dr. Galetti, major Nasi in barona Masini in Verani so se vrnili iz Tripolisa v Neapelj, od koder odpotujejo v Rim, da poročajo vojnemu ministru ustno o bojih v Tripolisu. V Neapelju so izkrcali tudi 12 v Dorni zaplenjenih turških topov, ki jih odpošljejo v Rim v arsenal.

ZGRADBA BAGDADSKE ŽELEZNICE.

Berolin, 19. julija. Iz Carigrada poročajo, da se zasadi prva lopata pri zgradbi Bagdadske železnice dne 25. t. m.

VSTAJA V MAROKU SE RAZŠIRJA.

Pariz, 19. julija. Iz Rabata se poroča, da se je vse ozemlje dukalsko med Marakešom, Mazaganom, Azemurjem in Vadi-um-Erbijem uprlo. Francozom zvesti kajdi so morali zbežati v Azemur.

NEČUVENA DIVJAŠTVA SUFFRAGETK.

Dublin, 19. julija. Ko se je pripeljal semkaj ministrski predsednik Asquith, je neka suffragetka vrgla proti vozu sekiro. Sekira je lahko ranila vodja irskih nacionalistov poslanca Redmonda. Podivjano žensko so zaprli. V koncertni dvorani, kjer se je nato vršil shod, so suffragetke zažgale zagrnjajla pri ložah. Eno zažigalko so zaprli.

SAMOUMOR POLKOVNIKA.

Mödling, 19. julija. Tu se je ustrelil nadvojvodi Karolu Francu Jožefu prideljeni polkovnik generalnega štaba Rudolf Dittel vsled bolezni.

AVSTRILJSKI DRŽAVLJAN URADNIK SRBSKEGA FINANČNEGA MINISTRSTVA.

Belgrad, 19. julija. Srbski nacionalni progji so zelo razburjeni, ker je imenovan za knjigovodjo srbskega finančnega ministrstva avstrijski državljani in avstrijski rezervni častnik Trifun Radosavljevič. Letna plača se je določila Radosavljeviču v višini 4500 dinarjev. Nacionalci delujejo na to, da bi se razveljavila službena pogodba, ki jo je srbsko finančno ministrstvo sklenilo s Trifunom Radosavljevičem.

USMRČENI SRBSKI ROPARSKI MORILEC.

Belgrad, 19. julija. V Kragujevcu so včeraj ob 5. zjutraj pripeljali na Sušisko Polje radi roparskega umora na smrt s smodnikom in svincem obsojenega Blaža Jankovića. Morilec, ki je imel roki in nogi zvezane, si ni pustil zavezati oči. Ko so mu še enkrat prečitali po kralju potrjeno smrtno obsodbo, so vojaki ustrelili na Jankovića, ki so ga zadele tri kroglice v prsa. Morilec se je kričaje zgrudil na tla. Čez nekaj sekund so konstatirali zdravniki njegovo smrt.

POTRESI V SRBIJI.

Belgrad, 19. julija. Zadnje tri dni se ponovno čutijo potresni sunki v dolini Morave, vsled česar je prebivalstvo zelo preplašeno.

Kupujte le vžigalice: »V korist obmojnim Slovincem!«

Razne stvari.

Nova iznajdba za preprečenje železniških nesreč. V malem pomorskem pristanišču Watchet na Angleškem so nedavno strokovnjaki preizkušali iznajdbo, ki naj bi preprečila, da ne zadeneta dva vlaka skupaj. Najbolj karakterističen del iznajdbe je električna naprava na lokomotivi, ki jo imenuje iznajditelj A. R. Angus iz Avstralije »električna možgane«. S pomočjo te naprave določijo lokomotiva sama popolnoma mehnično, ali je prosta in brez nevarnosti proga, po kateri vozi. Če ni, se oglasi takoj parna piščal, ki, ako bi strojevodja preslišal ta signal, izpusti naprava sama paro in pritegne zavore. Poizkusi so se vršili na progji West Somerset Mineral Railway z dvema velikima lokomotivama. Izpustili so obe lokomotivi na eni in isti progji, drugo proti drugi. Strojvodja sta skočila pravočasno z lokomotiv, predno bi se imeli zadeti skupaj z vso močjo. Ko sta lokomotivi prevozili v progjo vzdani napravi, se je oglasila parna piščal, nakar sta stroja pričela voziti počasneje in se končno ustavila. Aparat je primeroma

enostaven in obstoji iz večjega števila na progi med tračnicami vdelanih kontaktnih tračnic, ki so v zvezi z električno žico. V lokomotivo je vdelana neke vrste priprava, ki je v zvezi z malo baterijo in ki omogoči kontakt, kakor hitro pride v zvezo s kontaktnimi tračnicami. Na neprosto progi prično potom te priprave parne piščalke žvižgati in kmalu nato, pri stiku s prihodnjo tračnico, tudi delovati zavore na lokomotivi. Iznajditelj zatrjuje, da se bodo z uvedbo te iznajdbe zmanjšali obratni stroški na železnih, ker ne bo treba drugih signalov, in da bo celo pri nepazljivosti osebja in neugodnih vremenskih razmerah nemogoče, da bi zadela dva vlaka skupaj.

Detomorstva v Bosni. V Dubici so zaprli kmetico Pušibrk, ki je umorila svoje nezakonsko dete. Njen mož je neznan kje v Ameriki, ona pa se je spozabila z nekim mladeničem. — V Brčki so pa zaprli 18letno kinečko dekle Ružo Pranjč, ki je vrgla v potok svojega novorojenega otroka — posledico znana z nekim ciganom.

Kje se pivo vari. V minolem letu so skuhalo v Avstriji vsega skupaj 20 milijonov 745.841 hl piva, t. j. 762.840 hl več nego leta 1909, ko so ga zvarili le 19.983.001 hl. Od te ogromne množine pa pride samo na češko deželo skoro polovica, in sicer 9.783.700 hl. Na Moravskem se ga je skuhalo 1.805.460 hl, v Šleziji 14.850 hl, na Nižje-Avstrijskem 3.574.333 hl, t. j. za 257.535 hl več kakor 1909. leta. Na Solnograškem, Koroškem, Kranjskem, Tirolskem in v Bukovini pa nazahtujejo pivovarne. Najmanj piva se skuha na Kranjskem.

Izdutki vladarjev za obleko. Noben vladar v Evropi ne izda toliko za svojo obleko kot ruski car. Samo civilni krojač carjev zasluži na leto 40.000 mark, medtem ko zasluži njegov vojaški krojač okroglo 60.000 mark. Kakor poroča neki pariški list, ne nosi car nobene obleke več kakor trikrat in plača za vsako obleko najmanj 240 mark. En cilinder velja cara nad 100 mark, par rokavic okroglo 40 mark in vsako leto kupi car nov kožuh iz soboljevine, ki velja 9000 do 10.000 mark. Kralj Jurij V. porabi na leto za obleko okroglo 80.000 mark. Španski kralj Alfonz pa izda mnogo za svilene lovske srajce. Za vsako tako srajco plača 150 mark ter jih porabi na leto več ducatov. Nemški cesar porabi za svojo garderobo uniform na leto 80.000 mark, a za civilno garderobo žrtvuje le zmerne vsote. Vsako obleko nosi kakih tridesetkrat in za nobeno ne plača več kot 150 mark. Mnogo pa izda za ovratnice. Najmanj pa izda za obleko norveški kralj, ki ne plača več za svojo garderobo kot kak premožen meščan, ki se čedno oblači.

Krvavi spopadi v Dunquerqueju. Iz Pariza poročajo o krvavih spopadih v Dunquerqueju: Shod stavkajočih delavcev se je vršil pod milim nebom. Opuščeni železničar Genic je imel hujskajoč govor, v katerem je napadal armado in orožništvo. Ko je navzoči policijski komisar proti tem napadom protestiral, so začeli zborovalci metati kamenje na policijo. Kavalerija in orožniki so nato v diru prijezdili nad zborovalce in pričela se je prava bitka med delavci in obojeno močjo. Številne osebe so bile težko, mnoge pa smrtonevarno ranjene. 20 izgrednikov so zaprli.

Helen Keller, znana slepa in gluho-nema Američanka, ki si je s pomočjo svoje pozhrtvovalne učiteljice pridobila obširno znanje na polju jezikov klasične in moderne literature, naravoznanstva itd., je sedaj postala članica komisije za javno blaginjo v New-Yorku.

Ruska mesta. Rusija ima 33 mest z več kot 100.000 prebivalci. Peterburg, ki se je pričel graditi pred 200 leti, ima blizu dva milijona prebivalcev, Moskva 1.620.000, Odesa (ob Črnem morju) 540.000, Kijev 500.000, Riga (ob Baltijskem morju) 350.000, Harkov (na jugu) 225.000, Saratov (ob spodnji Volgi) 205.000, Tiflis (med Črnim in Kaspijskim morjem) 200.000, Taškent (bliju Indije in Mongolije) 190.000, Rostov (nad Moskvjo) 160.000, nadalje imajo nad 100 prebivalcev: Jekaterinoslav, Astrahan, Kazanj, Kišenjev, Samara, Irkutsk in Vladivostok. Med ruska mesta se štejejo seveda tudi mesta v poljskem kraljestvu, kot Varšava s 350.000, Lodz 380.000, Vilna z 200.000 prebivalci itd. V ruskih mestih se je prebivalstvo zadnjih 50 let skoro potrojilo.

Zmaga avtomobilov v poštnem prometu. Avtomobil si kot prometno sredstvo pridobiva v Avstriji vedno več tal. Tako je bilo n. pr. od avgusta leta 1907. okoli sto avtomobilov uvedenih v avstrijski poštni promet, in tudi letos so uvedli nanovo 18 avtomobilov. Poštni avtomobili služijo na Tirolskem, Predarlskem in Solnograškem večinoma tujskemu prometu, v ostalih kronovinah pa prevažanju prebivalstva. Naravno je, da se v krajih z velikim tujskim prometom poštni avtomobili rentujejo, medtem ko so drugod manj

obrestonosni. Ker vodijo naše državne ceste mnogokrat vzporedno z železničnimi progami, pridejo poštni avtomobili v prvi vrsti v poštev za deželne in stranske ceste, in tako se dostikrat tudi zgodi, da odpravijo kako poštno avtomobilno zvezo, ako se v njeni bližini zgradi železnica. Velike važnosti za obrestovanje poštnih avtomobilov je kakovost cest, po katerih vozijo. V nekaj krajih so morali opustiti poštno avtomobile, ker so se na tamošnjih cestah preveč hitro obrabili, vsled česar so narastli stroški. S prihodnjim letom nameravajo uvesti tudi enoten tip za poštno avtomobile, da se na ta način poceni dobava raznih potrebščin za avtomobile.

Poštni rop. Iz Sredca poročajo, da je na obmejni postaji v Küstendilu napadla tolpa neznanih obožanih mož poštni voz, v katerem je bilo denarnih pisem za 10.000 frankov. Umorili so postiljona in orožnika, ki je voz spremljal. Voz so opleni in pobegnili.

Aretacija nemškega častnika v Srbiji. V zadevi aretacije nekega nemškega častnika ob srbski meji poroča berlinski »Lokal-Anzeiger«, da je bila na odredbo nemške vlade uvedena tozadevna diplomatska akcija.

Legar v olomuški garniziji. V Olomucu sta od 30 na legarju obolelih vojakov dva umrla.

100.000 mark za bolnišnico. V Kolinu nedavno umrli komercialni svetnik Friderik Forstner, solastnik kemične tovarne Kalk, je zapustil evangelijski bolnišnici v Kalku 100.000 mark.

Uršulinka postala doktor. V Lvovu je bila po sijajno prestatih rigoroznih promovirana za doktorja filozofije uršulinka Cecilija Labinska, licejska učiteljica. To je prvi slučaj, da je redovnica dosegla doktorat.

Namesto brata postala vojak. Edini sin neke grške, že dolgo na Turškem živve družine, je lani dobil poziv k vojakom. Družina, obstoječa iz osivele matere in treh sestr, bi bila tako izgubila svojo glavno oporo. Tedaj je sklenila najmlajša izmed sester, da se žrtvuje za rodbino; oblekla je moško obleko in bila namesto brata sprejeta k vojakom. Šest mesecev je zvesto vršila vojaške dolžnosti ter se udeležila bojev proti macedonskim četam; nato je zbolela. Ko jo je hotel zdravnik preiskati, je prosila, da se ji preje pošlje duhovnika. Temu je povedala svojo skrivnost. O stvari je zvedel tudi poveljnik Šefket paša in obvestil sultana. Ta se je pokazal človekoljubnega ter ni le oprostil brata vrle Grkinje vojaške dolžnosti, marveč je odredil, da se družini izplačuje redna državna podpora.

Strah pred policijskimi psi preprečil umor. Iz Varšave poročajo: V vasi Wilencin (okraj Pultusk) je udrlo šest maskiranih roparjev ponoči v poslopje posestnika Bretsteina. Posestnika, njegovo ženo in hčer so povezali z vrvmi, nakar so hišo popolnoma opleni, vpregli pred voz konje in se odpeljali. Predno so zapustili hišo, so izjavili Bretsteinu, da njega in druge osebe samo zato ne pomor, ker se boj, da bi jih potem lahko policijski psi zasledovali.

Tragedija ameriškega izseljenca. Iz Krakova poročajo, da se je v vasi Jellesna pri Zyriecu povrnil domov iz Amerike, kjer je bil več let, kmet Guraszek. Za časa, ko je bival v Ameriki, je poslal domov svoji ženi 1600 K, ki pa jih je žena zapravila. Ko je mož to zvedel, je pograbil v jezi nož ter zabol večkrat svojo ženo, ki se je s krvjo oblita takoj zgrudila na tla in kmalu nato umrla. Morilca so zaprli.

Boj med kmeti in cigani. Iz Krakova poročajo: V vasi Sufczyu pri Brzesku so ukradli cigani tamošnjim kmetom več živine. Ogorčeni vaščani so se oborožili in zasledovali cigane. Med kmeti in cigani je došlo do hudega spopada, v katerem je bil en cigan ubit, dva pa težko ranjena.

Vlom v okrajno sodišče. Iz Prage poročajo, da so neznan storilec udrl 17. t. m. ponoči v okrajno sodišče v Jaromeršu, razbili predale neke mize ter oropali 150 K.

Smrt na vrhu gore. Iz Inomosta poročajo, da je na vrhu gore Hohe Geige višjega štabnega zdravnika Fürichsa iz Goldirba (Prusko) zadela srčna kap. Bil je takoj mrtev.

Nesreča na gorah. Dne 17. t. m. zvečer se je ponesrečil na Padaunerkoglu, kot poročajo iz Inomosta, 53-letni železniški inspektor Albert Gogler iz Altone, ko je nabiral planinke. Padel je v neki prepadi. Truplo so le s težavo dobili.

Velik mlin pogorel. V Tolni je pogorel petnadstropni valčni mlin, ki je bil zavarovan za 200.000 kron.

Eksplozija parnega stroja. Iz Szolnoka poročajo 18. t. m.: V Turkeve je peljal posestnik Štefan Toth svoj mlatični stroj z zakurjenim kotlom k gospodarskim poslopjem. Ko je hotel izpustiti paro, ki se je preveč nabralo, je

kotel eksplodiral. Toth, nek 14letni deček in neka kmetica so bili ubiti, sedem oseb pa je bilo ranjenih, med temi pet težko.

Grozna smrt. V Budimpešti je neki 22letni zidar zvalil žensko, s katero je živel v skupnem gospodarstvu in na katero je bil ljubosumen, na neko stavbo v peto nadstropje ter hotel z njo planiti v globočino. Ženska se je še v pravem času odtrgala od njega in zidar je priletel sam na tla, kjer je obležal mrtev.

Boj pred sodiščem. V razpravni dvorani okrajnega sodišča v 6. okraju Budimpešte je bil v neki pravdi 18. t. m. zaslišan stotnik Divnys Gyapay kot prič. Ko je imenoval nekega advokata oderuha, je hotel advokat planiti na častnika. Ta pa je potegnil sabljo ter udaril večkrat po advokatu, ki se je branil s stolom. Afera bo imela za posledico dvoboj.

Liga za ameriške priseljence. Ameriška liga za priseljence je imela nedavno sestanek, kjer so razpravljali o važnem vprašanju, ali naj se omeji naseljevanje v Ameriki sploh, ali naj se tok evropskih izseljencev vodi mimo preobljudenih industrijskih mest na deželo, kjer bodo v farmah pri poljskem delu bolj na mestu. Bennet, bivši član kongresa, je predsedoval temu sestanku in je izvajal tako-le: »Mi ne želimo zmanjšanja naseljevanja v Združenih Državah, marveč hočemo samo pravilno razdeliti naseljence po vseh delih Unije. Za časa krize v letu 1907. se je tisoč in tisoč naseljencev vrnilo v Evropo, ker niso dobili posla v tovarnah in rudnikih, v Kanadi je pa gnilo sadje, ker ni bilo delavcev, da bi ga spravili z dreves. Jaz ne vem, ali bi mogle Združene Države napraviti kaj za razdelitev emigrantov, vem pa, da more jutri že dobiti delo 75 tisoč delavcev na ameriških farmah.« Na ta izvajanja, ki so našla le malo ugovorov, je sprejela liga predlog, da se evropske delavce naseli v farmah.

Na vojaškem vežbališču aretovan ruski vohun. Na vojaškem vežbališču v Lvovu je med vajami zapazil stonik nekega sumljivega človeka, ki ga je pustil aretovati. Pri telesni preiskavi so našli pri aretovancu poleg mnogih risb in zapiskov o municijskem skladišču pri Lvovu tudi korespondenco z ruskimi oblastmi. Aretovanec je identičen z nekim Vitoldom Smolka.

Materinsko zavarovanje v Italiji je postalo pravomočno. Po tem zakonu je vsaka industrijska delavka v starosti od 15 do 50 let zavezana, da se za materinstvo zavaruje. Za delavke, ki so stare 15 do 20 let, se plača na leto 1 lira, od 20 do 50 let pa 2 liri, in sicer plača polovico delavka sama, polovico pa delodajalec. Vsaka zavarovanka dobi po porodu — tudi prezgodnjem — 40 lir v dveh obdobjih; ta denar se ne more zarubiti in v slučaju materine smrti pripade detetu.

Odlikovano žensko znanstveno delo. O priliki ustanovne slavnosti vseučilišča v Göttingenu je bilo razpisanih več akademskih daril za najboljša znanstvena dela. Odlikovano pa je bilo le eno samo delo, in sicer gđne. Hedvike Martius iz Rostocka, ki je dobila polno darilo.

Redna vseučiliška profesorica. Za zoologinjo dr. Christiane Bonnevie ustanove na vseučilišču v Kristijaniji redno profesorsko mesto. To je prva redna profesorica v Evropi.

Naznanilo prodaje.

Iz zapuščine zamrlega pesnika g. Antona Aškerc-a vršila se bo **prostovoljna javna dražba premičnin** kakor pohištva, dragocenosti, knjigarne, rokopisov, podob, pristnih Perzijancev itd. v **torek dne 23. julija 1912 ob 9. uri dopoldne** v zapustnikovem stanovanju Bleiweisova cesta št. 9 v parterju na levo. Cenilni zapisnik in dražbeni pogoji so v uradnih urah na vpogled v pisarni c. kr. notarja dr. Karola Schmidinger, v Ljubljani, Sodna ulica št. 9. 2249

Obrtno oblastvena preizkuševalna komisija za pomočnike v Ljubljani naznanja, da se bodo vršile prihodnje

preizkušnje za pomočnike:

1. v ponedeljek, dne 14. oktobra 1912.
2. v ponedeljek, dne 2. decembra 1912.

K preizkušnji pred to komisijo se pripuščajo pomagali, ki so zaposleni v tovarniškem podjetju ali pa pri mojstru, ki ne pripada nobeni zadrugi, oziroma, ki je član kake zadruge, pri kateri se ne obstoji združna izpraševalna komisija za pomočnike.

Da se pripusti pomagali, mora predložiti lastnoročno pisano, nekolokovano prošnjo, katero je nasloviti na komisijo. — Prošnjo je opremiti z učnim izpričevalom, z morebitnimi izpričevali obrtne nadaljevalnice in z delavskimi izpričevali.

V Ljubljani, dne 17. julija 1912.

Predsednik komisije:
Ing. Jaroslav Foerster,
c. kr. profesor na državni obrtni šoli.

Naslov predsednika: Ljubljana, Rimska cesta 13.

Zavraten umor v Bosni. V bližini Prnjavora so našli v gozdu ustreljenega trgovca Danila Jelovca. Sumi se, da ga je iz maščevanja ustrelil njegov bivši sluga, ki je od onega večera neznan kam pobegnil.

Na železniški progi je zaspal. Železniški delavec Janeš se je v soboto zvečer napil in nato v bližini bjelovarskega kolodvora na železniški progi zaspal. Vlak ga je povozil.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 19. julija 1912.
Pšenica za oktober 1912 11:34
Pšenica za april 1913 11:52
Rž za oktober 1912 9:28
Oves za oktober 1912 9:38
Oves za april 1913 9:16
Koruza za avgust 1912 8:95
Koruza za maj 1913 7:59

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
18	9. zveč.	730,8	19,7	sr. zah.	del. jasno	
19	7. zjutr.	729,2	18,3	brezvetr.	del. obl.	0,0
	2. pop.	728,3	19,3	sl. jug	dež	

Srednja večerajšnja temp. 20,3°, norm. 19,8°.

2263

„Društvo slovenskih profesorjev“
naznanja tužno vest, da je dne 18. julija umrl gospod

Anton Peterlin,
c. kr. profesor II. drž. gimnazije v Ljubljani.

Pogreb se vrši danes v petek, dne 19. julija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta št. 7.

Mizarski pomočnik

se sprejme takoj pri M. Klemenčiču, 2240
strojno mizarstvo na Urhnikih, št. 112.

Krasno posestvo

arondirano, obstoječe iz lepe enonadstropne hiše, vile, gospodarskih poslopj in 70 oralov sveta, med temi 20 oralov gozda, je naprodaj z mrtvim in živim inventarjem. V hiši je vinska trgovina, gostilna, mlekarna, ledenica, 28 glav živine itd. — Posestvo leži tik postaje Laverca ob dolenski železnici pri Ljubljani. Ponudbe sprejema upravništvo „Slovenca“ pod št. „2252“.

Ženitna ponudba.

Samostojen gospod, 38 let, trgovec s premoženjem 40.000 K, ob morski obali, se želi seznaniti z dostojno in resno gospodično, ki dobro govori slovensko in ima nekaj kavcije. — Ponudbe pod št. 2247 na upravo lista.

Vijudna prošnja.

Podpisano ravnateljstvo se obrača z vljudno prošnjo do vseh kranjskih kmetovalcev, ki se pečajo s pridelovanjem semena domače (štajerske) detelje, bodisi za lastno (domačo) rabo ali pa za prodajo, da bi mu dali na razpolago, oziroma po pošti dostavili vsaj 500 do 1000 gramov (1/2 do 1 kilograma) doma pridelanega, neočiščenega detelnega semena.

Gre namreč, da se zanesljivo dožene, da-li je v detelnem semenu, ki se prideluje na Kranjskem, plevel, kakršen je sicer običajen le v semenskem blagu detelje pridelanem v južnih krajih Evrope. Kmetijsko kemijsko preskušališče za Kranjsko v Ljubljani zasleduje namreč že več let v semenski detelji, ki je ali naj bi bila pristno kranjsko blago, plevel, na podlagi katerega se pri preiskovanju določa proizvodstvo (provenienca) semenske detelje iz južno-evropskih krajev. To dejstvo bi bilo za nas brezpomembno, ako bi ne bila sklenila »Zveza kmetijskih preizkuševališč v Avstriji«, da je v bodoče pri plombovanju domače semenske detelje zaznamovati na izpričevalih (atestih) tudi proizvodstvo (provenienca) detelje, ako se pri preiskovanju izkaže, da je bilo deteljno seme pridelano v južnih krajih Evrope. To se je zgodilo z ozirom na malovrednost laške in južno-francoske domače detelje, ki prihaja v velikih množinah v naše kraje. Posledica tega sklepa bo, da bo semensko blago domače detelje iz južno-evropskih krajev polagoma izgubilo avstrijski in tudi nemški trg. Nas bi to ne bolelo, ako bi se ne bali, da zadene enaka usoda tudi naše domače deteljno semensko blago, ki se prideluje na Kranjskem. Zato je neobhodno potrebno, da se na podlagi popolnoma zanesljivih detelnih vzorcev dožene, v koliko je upravičeno domnevati, da se je med kranjsko deteljo zanesel južni plevel.

Stvar je za našo deželo in za naše kmetijstvo izredne važnosti, ker nam donša deteljno semensko blago, ki se prideluje pri nas na Kranjskem, do pol milijona kron na leto. Odpovedati bi se morali tej za naše razmere naravnost ogromni vsoti in bi morali pridelovanje semenske detelje za kupčijo v bodoče opustiti, ako bi se izkazalo, da je med našo deteljo že nanešen južni plevel in bi ostal kljub temu sklep »Zveze kmetijskih preizkuševališč v Avstriji« v veljavi. Zavaljo tega se čuti podpisano ravnateljstvo dolžno in poklicano, da v zaščito interesov naše dežele in našega kmetijstva zadevno stvar kar najnatančneje preišče. Ako bi preiskava dognala, da je med našo deteljo zanešen južni plevel, potem bi se moral razveljaviti sklep »Zveze kmetijskih preizkuševališč v Avstriji«, ker nikakor ne gre, da bi zaradi tega trpelo proizvodstvo semenske detelje pri nas. V nasprotnem slučaju pa je dolžnost kmetijsko - kemijskega preskuševališča za Kranjsko v Ljubljani, da se pridruži omenjenemu sklepu, ker bi bilo kvarno tudi za naše kmetijstvo, ako bi se preplavljala dežela Kranjska z malovredno domačo deteljo iz južnih krajev Evrope.

Z ozirom na veliko važnost, ki jo je pripisovati provenienčnemu vprašanju naše domače detelje in z ozirom na koristi, ki jih bo imelo od ugodne rešitve tega vprašanja naše kmetijstvo, upa podpisano ravnateljstvo za trdno, da bo našo pri prizadetih kmetovalcih kar najizdatnejšo podporo. Še zlasti pa pričakuje, da se bodo vsi tisti kranjski kmetovalci, ki pridelujejo semensko deteljo za kupčijo, v prav obilnem številu odzvali prošnji ter mu doposlali potrebne vzorce doma pridelane, neočiščene semenske detelje v preiskovanje.

Preiskovanje se bo izvršilo seveda brezplačno in se torej v tem oziru pošiljalcem detelnih vzorcev ni bati nobenih stroškov.

Ravnateljstvo kmetijsko - kemijskega preskušališča za Kranjsko v Ljubljani.

Ravnatelj:

Ing. chem. J. Turk.

IZ KNJIGOTRŽTVA.

* Najboljšega priporočila vreden molitvenik je »Pot k Bogu«, molitvenik za odrasle. Cena: z rdečo obrezo 1 K 20 h, z zlato obrezo 1 K 60 h, v finem šagrinu z zlato obrezo 2 K 80. Ta molitvenik je izšel istočasno z molitvenikom »Večna življenje« ter »Solskim molitvenikom«, ki sta vpeljana kot oficialna molitvenika za ljudstvo, oziroma srednješolski mladini, medtem ko je »Pot k Bogu« molitvenik za odrasle. — »Pot k Bogu« vsebuje vse slovenske molitve, katere obsega novi, od petero slovenskih škofij odobreni »Cerkveni

molitvenik« ter je sploh najlepši in najpopolnejši molitvenik, ki je bil doslej žal le premalo upoštevan. Res zlata je vsebina tega molitvenika in v spričevalo njegove obširnosti naj navedemo samo, da obsega 460 strani. Kljub tej obsežnosti je pa njegova oblika kaj lična in priročna. »Pot k Bogu« je pravzaprav takorekoč naš oficialni molitvenik, katerega si mora nabaviti vsak odrasli Slovenec. Dobi se v »Katoliški Bukvarnici«.

»Večna molitev«; ta molitvenik namenjen je v prvi vrsti češčanju presvetega Rešnjega Telesa in vsled svoje popularnosti ne potrebuje nobenega posebnega priporočila. Cena: z rdečo obrezo 3 K, z zlato obrezo 3 K 90 h, vezava v najfinjšem šagrinu z zlato obrezo pa bo imela v prihodnje znižano ceno in sicer samo 4 K 50. »Katoliška Bukvarnica« ima namreč precej veliko zalogo najfinjših vezav na razpolago; cena za to vezavo je sicer v primeri s finostjo usnja prav nizka, vendar se pa prav malo izvodov te vezave proda, ker je izdatek 6 K 50 h za posameznika vendar precej občuten. Iz tega vzroka je »Katoliška Bukvarnica« znižala ceno za najfinjšo vezavo od 6 K 50 h na samo 4 K 50 h, čeravno je vezava sama tega denarja vredna. — Kdor si hoče torej omisliti lepi molitvenik v tej krasni vezavi po znižani ceni, naj ga pravočasno naroči, ker bodo izvozi, ki so na razpolago, gotovo kmalu pošli in se potem ta vezava več ne bo dobila. Dobi se v »Katoliški Bukvarnici«.

KONTORISTINJA

ki ima že nekoliko prakse, išče primerne službe v mestu ali na deželi. Prijazne ponudbe pod »2242« na upravo »Slovenca«.

2242

Sprejmeta se takoj 2238

ena ali dve učenki

iz poštene rodbine k ženskemu krojaštvu. Več Florijanska ulica 12, I. nadstr.

Proda se takoj iz proste roke pod jako ugodnimi pogoji

Hotel 'Jakaz'

v Rudolfovem

v katerem se nahaja restavracija in kavarna, zaloga vina in piva. — V prvem nadstropju so pisarne gradbenega podjetništva Belokranjske železnice. Interesenti, nikar ne zamudite ugodne prilike! Natančneje se izve pri lastniku

2230 **Anton Jakaz.**

Veletrgovina s specerijo in z deželnimi pridelki
ANTON KOLENC, CELJE, Graška cesta številka 22.

Prazen je izgovor, da se mora blago kupovati pri tujcih, ker Vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim specerejskim blagom, tako, da zamore popolnoma ustreči zahtevam cenjenih gosp. trgovcev proti vsaki konkurenci, o čemur se lahko svakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšim poizkusom in prosim za mnogobrojen obisk. Velečastim gospodom duhovnikom ponudim voščene, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadilo za cerkve.

Kupujem tudi vsakovrstne deželne in druge pridelke kakor oves, pšenico, suhe gobe, fižolji, seno, orehe, vinski kamen itd. sploh vse po najvišjih dnevnih cenah. Kupim tudi vsakovrstne vreče, ter petrolejske in druge sode.

Cenjenim kmetovalcem naznanjam, da imam v zalogi vsakovrstna poljska in vrtna semena zanesljive kaljivosti, kakor pravo francosko lucerno, domače deteljo, travo, ter čebulček, fižol in krompir za saditi bel, rumen ali rožen. Za krmiljenje živine imam v zalogi riževo moko in otrobe v ceni od 9.— do 15.— Kron 100 kg. 2975

Poštna naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Cen nakup

Ako se naznani, kaj se potrebuje, pošljem vsakemu ostanke dobre domače tkanine, kot: kanafase, oksforda, cefirc, platno, tkanine, delene, krizete, brisače, saten, pisano tkanino itd., franco po povzetju

40—50 m I. kakovost K 17.—
40—50 m II. kakovost K 22.—

Fran Maršik, domači tkalec, Češka Čerma, pošta Nachod, Češko.

'Russia'

se imenuje sredstvo, s katerim je mogoče odpraviti oziroma uničiti muhe, bolhe, stenice, mole in drugo slično mrčes, ne da se pri tem onesaži blago, kajti »Russia« je prišla na svetovni trg v obliki licnih tablic, katere se obesimo v omaro med obleko, položijo med blago, v posteljo itd., sploh povsod, kjer se nahajajo take domače živalice. 2193 3

Gospodinjje poslužite se tedaj tega sredstva, s katerim si prihranite mnogo nepotrebnega dela in nejevolje.

Dobi se po vseh večjih specerijiških trgovinah.

Glavno zastopstvo: Sp. Siska, 265.

Christofov učni zavod

upisuje cell mesec julij in september vsak dan od 12. do 3. ure
popoldne, Sodna ulica 2.

2111

Izredno ugodna priložnost! Trgovina

z mešanim blagom, s tobakarno, ter gostilna, vsaka v posebni hiši, se dasi fakoj o najem, ker se lastnik umakne v zasebno življenje. Staro mesto, obstoječe že 17 let, dobro vpeljana v vasi z župnijo. Zelo ugodna prilika za nakup deželnih pridelkov vsake vrste, posebno jajec. Nadatka treba 6000 K. Lastnik **G. ROTHEL, Podzemelj pri Metliki, Dolensko**, pol kilometra od železniške postaje. 2231

Pianino

tvrdke Lhota s 7 oktavami se ceno proda. Poizve se pri upravi »Slovenca« pod št. 2211.

Razpis.

Mestna občina Kamnik namerava napeljati električni tok iz električne centrale c. in kr. praharne v Kamniku v mesto in predmestja.

Tvrške, ki se zanimajo za to delo, se vabijo, da vložijo tozadevne oferte

do 15. avgusta 1912.

Ponudbi je priložiti 5% varščina, katero mora ponudnik dopolniti na 10% v osmih dneh, ko je bil obveščen v sprejemu ponudbe.

Pri oddaji si pridrži mestna občina prosto roko.

Pogoje in pojasnila daje mestno županstvo v svoji pisarni na glavnem trgu.

Mestno županstvo v Kamniku

2245

dne 16. julija 1912.

Naznanilo prodaje.

Podpisano upraviteljstvo konkurzne mase Karla Lenčeta na Laverci prodajalo bode

od 22. julija t. l. dalje

vso konkurzno maso spadajočo in v Laverci se nahajajočo vinsko zalogo na licu mesta iz proste roke.

Na prodaj bo: ca 1800 hl belega in rdečega vina ter žrnine, večje število hranljivih sodov (Lagergebände) s skupno vsebino ca 1300 hl, nekaj sto transportnih sodov, dalje kletarsko orodje, kakor pumpe, pipe, cevi, itd.; dalje okoli sto steklenic šampanjca in vina v buteljkah, okoli 570 litrov žganja itd.

Ob enem prodala se bode tudi v Zuzembarku se nahajajoča vinska zaloga, obsegajoča ca 500 hl belega in rdečega vina ter žrnine in ca 50 transportnih sodov na licu mesta. Termini prodaje pa se bodo dogovorjeno z interesi za posamezne slučaje določili.

Vsa druga pojasnila daje podpisano upraviteljstvo konkurzne mase.

V Ljubljani, dne 8. julija 1912.

Dr. Ivan Tavčar,

kot upravitelj konkurzne mase
Karla Lenčeta na Laverci.

3142

Na prodaj je:

Celotna priprava za venecijansko žago na jermen (železna konstrukcija, voz, valarji in cesta).

Parni kotel stoječ, na 6 atmosfer. Pripraven za mlekarno.

Cistilni stroj s trijerji za večji mlin.

Vodna turbina za 12 konjskih sil, sistem Francis.

Kotel za kuhanje (Duplikatkessel) iz bakra, za 2000 litrov.

Naslov pove upraviteljstvo tega lista.

Št. 16748.

Razglas.

2224 (3)

Za zgradbo:

1.) vodovoda v Cirkušah, občina Zgornji Tuhinj, okraj Kamnik, na 8680 K 42 h in

2.) zajetja in rezervarja na Selu, občina Zgornji Tuhinj, okraj Kamnik, na 2375 K 20 h proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave. Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen proračuna naj se predložijo

do 3. avgusta t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za 1 krono, doposlati je zapečatene z napisom »Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda v Cirkušah ozir. zajetja in rezervarja na Selu, občina Zgornji Tuhinj.«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razventega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni. Ponudbi za prevzetje vodovodnih del v Cirkušah je tudi priložiti seznam jednotlivih cen za vpeljavo hišnih vodovodov.

Deželni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno obravnavo ali pa dela sploh ne oddati. Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah in sicer za vodovod v Cirkušah za 4 K, za rezervar na Selu za 2 K.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 17. julija 1912.